

Хрещатик

газета київської міської ради

Відновилися роботи на Подільсько-Воскресенському мосту

стор. 2

Уряд та фінансисти підключилися до битви з боргами

стор. 5

+TV програма

У столиці відзначили ювілей Великого Кобзаря

стор. 3

Квітковий розсадник

стор. 2

Українські паралімпійці в Сочі — серед лідерів

стор. 20

Вогонь любові — Майдану

стор. 23

МІСТО

Новини

Володимир Бондаренко доручив комунальникам прозвітувати щодо стану готовності міста до можливих природних катаклізмів

У найкоротші терміни комунальні служби столиці мають виконати інвентаризацію всіх технічних засобів та прозвітувати щодо стану готовності міста до можливих природних катаклізмів. Відповідне доручення керівникам профільних департаментів структурних підрозділів дав голова КМДА Володимир Бондаренко 11 березня під час зустрічі з колективом міськдержадміністрації.

"У нас дуже велике господарство, воно має багато напрямів та галузей і не обмежується тільки деякими проблемними питаннями. Передусім ми повинні бути готовими до можливих природних катаклізмів. Крім того, потрібно постійно контролювати ситуацію на Бортницькій станції аерації, стан доріг, а також слід розпочинати й підготовку до зими", — зазначив Володимир Бондаренко.

Очільник міськдержадміністрації закликав колег до активної та конструктивної роботи ●

Торік місто профінансувало будівництво житла, відновлення місць у дитсадках та реконструкцію амбулаторій

У 2013 році у Києві валовий регіональний продукт збільшився на 1,5 %, товарообіг — на 10,2 %, реалізовані послуги — на 3,3 %, реальна зарплата — на 7,8 %. Про це розповів заступник голови КМДА Руслан Крамаренко.

"Незважаючи на обмежені фінансові ресурси у 2013 році, ми змогли завершити будівництво і відкрити станцію метро Теремки, рух естакадою та тунелем на Поштової площі, школу на 33 класи на житловому масиві Осокорки. Також завершено будівництво 5-ти житлових будинків з інженерними мережами, відновлено 23 дитячих дошкільних закладів на 1 855 місць. Крім того, відкрито 80 груп у чинних дитсадках на 1 600 місць. У минулому році було проведено реконструкцію трьох дитсадків, завершено будівництво амбулаторії у Дарницькому районі та реконструкцію амбулаторії у Деснянському районі. Крім того, завершені роботи з будівництва на 6-ти каналізаційних колекторах", — зазначив пан Крамаренко.

Також, за його словами, було проведено облаштування траси швидкісного трамвая на Тросціні в 2013 році — облаштовані платформи на станціях "Каштанова", "Драйзера" і "Цветаєвої". Завершено облаштування станцій "Сабурова" та "Милославської" на 90 % ●

Прокуратура домоглася повернення громаді 3 га землі на Печерську

Вжитими столичною прокуратурою заходами виконано рішення суду щодо повернення територіальній громаді земельної ділянки площею 3 га у Печерському районі вартістю майже 50 млн гривень.

Як повідомили "Хрещатику" в прес-службі столичної прокуратури, встановлено, що у 2007 році рішенням Київради земельну ділянку на вул. Анрі Барбюса, 9, яка перебувала у постійному користуванні Київського геологорозвідувального технікуму, було надано столичному товариству в оренду на 5 років для будівництва житлово-офісного комплексу з приміщеннями торговельно-розважального і спортивно-оздоровчого призначення, закладами громадського харчування та паркінгом.

Однак, як з'ясувалося в ході прокурорської перевірки, проект землеустрою щодо відведення ділянки під комерційне будівництво не відповідав вимогам земельного та природоохоронного законодавства. Крім того, рішення щодо передачі в оренду цієї землі було ухвалено без погодження з розпорядником вказаного майна, а саме Міністерством освіти і науки України.

Зважаючи на виявлення порушення, прокуратура столиці заявила позов до суду про визнання незаконним та скасування вищезазначеного рішення Київради, а також укладеного на його підставі договору оренди землі.

Господарський суд підтримав позицію столичної прокуратури та задовольнив позовні вимоги у повному обсязі.

Наразі рішення суду реально виконано, спірну ділянку повернуто територіальній громаді Києва ●

Крига скресла

Відновилися роботи з будівництва Подільсько-Воскресенського мостового переходу

Кирило ФОМІНОВ
"Хрещатик"

Після тривалої перерви роботи на Подільсько-Воскресенському мостовому переході через Дніпро відновилися. На висоту 72 метри над рівнем води підняли п'ятий сегмент із шести. Для того, щоб підняти 650-тонну конструкцію зі швидкістю 10 метрів на годину, знадобилося 7,5 годин. Наразі елемент арки знаходиться збоку майбутнього місця установки, наступний крок — переміщення та закріплення його на своє місце, для чого знадобиться ще декілька днів.

Після тривалої вимушеної перерви на Подільсько-Воскресенському мостовому переході відновилися масштабні будівельні роботи. Так, днями підняли 650-тонний п'ятий сегмент із шести. Процес тривав 7,5 годин, оскільки конструкцію підіймали зі швидкістю 10 метрів на годину. Для того, щоб виконати роботу, елемент переправили із суші до мосту на спеціально побудований для

На будівництві Подільсько-Воскресенського мостового переходу нещодавно підняли 650-тонний п'ятий сегмент із шести спроектованих

цього пірс, де його і закріпили. За допомогою фермопід'ємника та чотирьох домкратів п'яту частину арки підняли на рівень, де вона має бути встановленою, та помістили на спеціальну конструкцію біля місця монтажу. Наступний крок — горизонтальне переміщення елемента та його закріплення. Слід зазначити, що подібні маніпуляції є доволі складним технічним процесом, тому за декілька днів до операції проводилися випробування, під час яких на металеву конструкцію помістили додаткову вагу ще на 10 % від загальної маси та підняли її на

10 см. Випробування пройшли успішно.

Також слід зазначити, що така технологія підйому використовувалася вперше. Попередні 4 сегменти арки були встановлені за допомогою крану "Захарій", який впав у Дніпро у 2011 році і нещодавно був відремонтований на Миколаївському суднобудівному заводі "Океан". Подальша доля плавучого підйомника наразі невідома.

До кінця березня планується встановити і останній, шостий, сегмент. Проте чи відбудеться це у строк — питання фінансу-

вання проекту. "Ми найближчим часом закріпимо п'ятий сегмент арки, який був піднятий. Після цього проведемо необхідні заходи, підготовчі роботи для встановлення останнього, шостого елемента. Це має відбутися приблизно через місяць. Про конкретні строки здачі проекту я поки що нічого не можу сказати — це залежить від фінансування. На даний момент на це вже виділено 147 млн грн", — поділився з "Хрещатику" заступник директора Дирекції будівництва дорожньо-транспортних споруд Києва Микола Васильцов ●

Квітковий розсадник

У парниково-оранжерейних господарствах київзеленбудівці вирощують понад шість мільйонів рослин

Наталка МИКОЛАЄНКО
"Хрещатик"

У столичних парниково-оранжерейних господарствах КО "Київзеленбуд" закладено та вирощується понад шість мільйонів рослин, частину із яких уже через місяць почнуть висаджувати на міські клумби у парках, скверах і транспортних розв'язках. Як саме з'являються сіянці і саджанці, "Хрещатику" розповіли і показали в КУ УЗН Печерського району, оранжерейно-тепличне господарство якого є одним із найкращих у місті.

Оранжерей і теплиці, де вирощують розсаду для міста, живуть за своїм календарем і графіком. Рік тут починається фактично із вересня, коли майстри починають закладати рослини для наступного сезону. У січні-лютому триває активна посівна "кампанія", а "живна" починаються у кінці квітня — травні.

"Перші квіти — це чорнобривці, петунії, агератум — будуть готові до висадки на клумби, як тільки минуть перші приморозки. Наші дівчата уже розпикували та розсадили рослини по окремих горщиках", —

Печерські озеленювачі вирощують мільйон квітів за сезон: 600 тисяч однолітників і приблизно 400 тисяч багаторічників чи дворічників

розповіла начальниця дільниці оранжерейно-парникового господарства КУ УЗН Печерського району Тетяна Циганенко.

Потужності цього господарства значні — це дві оранжерей під одним дахом, які побудовані за голландськими технологіями та вміщують спеціальні стелажі на понад тисячу квадратних метрів. Вирощують тут понад 25 найменувань рослин. Зокрема однолітники, дворічники, а також багаторічники. В основному забезпечують озеленення Печерського району.

"Ми вирощуємо мільйон квітів за сезон: 600 тисяч однолітників і приблизно 400 тисяч ба-

гаторічників чи дворічників. Змінюється мода на кольори рослин, а от сорти залишаються традиційними для Києва: цинерарія, бальзамін, агератум, петунія, бегонія. Також зараз повертається інтерес до пеларгонії — у народі її називають "калачиками", вони більш стійкі до примх погоди, здатні цвісти ціле літо, крім того, з'явилися дуже красиві нові сорти", — каже Тетяна Циганенко.

Трендом цього сезону стануть дворічники та багаторічники. Зокрема готують для висадки ромашку, рудбекію — її називають сонечком, гайлардію — циганське око. Крім

того, із незаслуженого забуття на клумби повернуться карпатські дзвіночки. Працівники оранжерей посіяли їх ще торік у кінці серпня-вересня. Також садитимуть іриси, лілейники, люпин, астильбу, яка розростається у пишні куші і може здивувати різнобарвним суцвіттям. Вирощують і рослину, яку садівники називають королевою осені або тині — хосту.

Як тільки перші квіти "вирушають" із оранжерей на клумби і звільняються площі, працівники одразу ж закладають нову розсаду. До слова, вирощують у оранжерейному господарстві і матеріал для створення скульптур для знаменитих виставок квітів на Співочому полі. Спочатку архітектори і дизайнери планують, які скульптури будуть створювати, а потім думають, за допомогою яких рослин. Зазвичай це звичні колеус, седум, бегонія, агератум, адже вони мають багато відтінків.

"Аби виростити таку красу, треба мати добре серце, лагідні руки та велике терпіння. Саме наші майстрині-озеленювачі творять красу на столичних клумбах і транспортних розв'язках. Впевнений, що подальша реконструкція столичних парниково-тепличних господарств сприятиме збільшенню вирощування квіткової розсади власними силами", — зазначив гендиректор КО "Київзеленбуд" Михайло Царенко ●

“І мене в сім’ї великій!..”

У столиці відзначили 200-літній ювілей з дня народження Тараса Шевченка

Олена ЗАРЕЦЬКА
“Хрещатик”

9 березня вся українська спільнота відзначала 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка. Мистецькі заходи та акції вшанування пройшли в усіх кутках України та багатьох містах світу. Відомі артисти, громадські діячі та пересічні громадяни читали поезію великого Кобзаря, несли квіти до визначних місць, що пов'язані з іменем поета, запалювали свічки. Та найголовніший подарунок до річниці Великого Кобзаря зробили самі українці, які продовжують виконувати його заповіт, пам'ятаючи про пророчі слова співця українського народу.

Шана на найвищому рівні

У столиці урочистості розпочалися з вшанування пам'яті поета у парку імені Тараса Шевченка. Квіти до монумента поклали в. о. Президента України Олександр Турчинов, прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк, члени уряду, народні депутати, голова Київської міської державної адміністрації Володимир Бондаренко, перший заступник голови КМДА Богдан Дубас, депутати Київської міської ради, представники іноземних дипломатичних місій, духовенство, активісти Майдану, громадськість.

Опісля твори на слова Тараса Шевченка виконали Академічна чоловіча хорова капела ім. Ревуцького, Академічний камерний хор “Хрещатик”, хор “Благовість”, ансамбль української музики “Дніпро” та УАФЕА “Калина”.

Далі урочистості перенеслися вже на Майдан Незалежності, де з нагоди 200-річчя Тараса Шевченка пройшло народне віче “Встане Україна — світ правди засвітить!”, на якому зібралися тисячі людей. Вони несли з собою квіти, портрети Кобзаря, плакати з уривками з його творів.

“Шевченко — справді пророк для українського народу. Майже два століття тому він заповідав: “Борітеся і поборойте!”, і зараз ми бачимо, наскільки актуальні його слова. Адже ми продовжуємо боротися за волю та незалежність нашої країни”, — ділиться киянин Микола.

Одним із перших зі сцени з “шевченковим” словом звернувся міністр культури Євген Нищук. Він продекламував

кілька віршів Кобзаря, серед них — “Заповіт”. Згодом на сцені виступили лідери всіх основних українських релігійних конфесій. Їхні слова так чи інакше стосувалися не лише постаті Великого Кобзаря, а й нинішніх подій в країні. Зокрема Патріарх Київський Філарет висловив впевненість, що Україна зможе протистояти агресії з боку Росії.

Весь день зі сцени Майдану лунали твори Тараса Шевченка у виконанні перекладачів та послів іноземних держав. Покладені на музику вірші Кобзаря виконували відомі музичні виконавці, а також Національна заслужена академічна хорова капела України “Думка”, хор Київської державної консерваторії ім. П. І. Чайковського, Муніципальна академічна чоловіча хорова капела ім. Л. Ревуцького, Муніципальний камерний хор “Київ”, Ансамбль солістів “Благовість”, Муніципальний камерний хор “Хрещатик”. Також відбулася прем'єра документального фільму “Тарас Шевченко. Ідентифікація”. Проєкт є переможцем пітчінгу документальних фільмів про Тараса Шевченка. Бюджет — понад 1,498 млн грн. За концепцією, це “стрічка про народні уявлення образу Тараса Шевченка, в яких простий український люд ідентифікував поета з легендарними героями та міфологічними постатями”.

10 березня, у день смерті Тараса Шевченка, на Майдані відбулася панахида за поетом усіх християнських конфесій. Крім того, тут показали відеозапис музичного твору Євгена Станковича “Страсті за Тарасом”, “Наш Шевченко”, документальні фільми “Експеди-

У столиці урочистості розпочалися з покладання квітів до пам'ятника Кобзарю у парку імені Тараса Шевченка

ція” (режисер Тарас Ткаченко) та “Кобзар. Історія створення книги Тарасом Шевченком” (режисер Богдан Костенко).

Пісні на вірші Тараса Шевченка заспівали гурти “Божичі” та “Хорея козацька”, відомі українські митці.

“Не забудьте пом'янути”

Та хоча найбільша кількість урочистостей припала саме на 9 березня, різноманітні мистецькі та культурні акції, прив'язані до Тараса Шевченка, розпочалися задовго до цієї дати та тривають і нині. Зокрема у Музеї історії міста Києві до 21 березня триватиме виставка робіт учасників арт-плєнеру “Шевченко. Молодий погляд”. До експозиції увійшли понад 150 дитячих художніх робіт, присвячених 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка.

Вже сьогодні, 13 березня, у Національному музеї Тараса Шевченка, відбудеться XIII міський конкурс читців поезії Кобзаря. У конкурсі візьмуть участь учні 7-11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів столиці, які декламуватимуть або виконуватимуть у музичному супроводі поезію Тараса Шевченка, твори інших авторів про Кобзаря, а та-

кож власні твори про поета.

Долучилась до відзначення пам'яті Великого Кобзаря й київська підземка. Так, на всіх станціях метрополітену були розміщені тематичні вітальні листівки. Та найбільше приділили увагу метрополітенівці станції “Тарас Шевченко”.

Тут привели до ладу люстри та світильники у середньому залі та на платформах, замінили в них лампи розжарювання на люмінесцентні, оновили світильники у вестибюлі та касовому залі, а також здійснили капітальний ремонт мережі освітлення підземного переходу станції. Також на станції провели косметичний ремонт та реставрували барельєф Тараса Шевченка. Прикрасили колони станції плакатами з віршами Кобзаря.

А от на Майдані Незалежності вирізали з дерева скульптуру Тараса Шевченка. Долучитися до роботи міг кожен охочий. Ідея мистецької акції належить скульптору Володимиру Зайцю. Він самотужки вирізав з дерева найскладнішу частину дерев'яного витвору — обличчя Кобзаря. Виготовили скульптуру з 200-річної осики, яка є ровесником Тараса Шевченка. Витвір планують залишити на Майдані, аби кожен міг до нього доторкнутися та сфотографуватися

поруч. За попередніми підрахунками, до створення скульптури долучилися понад 4 тисячі людей.

А от в Палаці України виставили колаж з тисячі облич, фото свідків подій на Майдані, які разом утворюють портрет Кобзаря.

До слова, до відзначення ювілею Тараса Шевченка долучилася вся світова спільнота. Так, за ініціативи Українського католицького університету о 12-й годині за місцевим часом поезія та проза Кобзаря лунала в Мельбурні (Австралія), Владивостоці (Росія), низці міст України, Центральної та Західної Європи та навіть у Кейптауні (ПАР). Дійшла “шевченківська” естафета до Бразилії та багатьох міст США та Канади.

Модернізований музей

До ювілею Тараса Шевченка зазнав оновлення і Національний музей, що присвячений його життю та творчості. За майже півтора століття будівля, де розміщується культурна установа, ремонтується вперше. “Звісно, й раніше були спроби привести приміщення до ладу, однак фактично вони призвели до того, що все приміщення було вражене

грибком”, — ділиться з “Хрещатиком” генеральний директор музею Дмитро Стус та додає, ще влітку 2012-го через аварійний стан приміщень довелось виселити людей з флігеля. А з шести сховищ реально працювало лише два.

Під час робіт у музеї замінили покрівлю, провели реставрацію фасаду, балконів та цоколів. Окрім того, змонтували сучасну систему вентиляції, пожежної безпеки та інші інженерні системи. З новинки: у музеї з'явився атриум — укритий склом простір, що з'єднав головний корпус культурного закладу та флігель. Саме він тепер слугуватиме центральним входом. Тут розмістили каси, гардеробні, вбиральні. Атриум вкритий спеціальним склом, що не пропускає ультрафіолетове проміння та має підігрів. Тож узимку на ньому не буде накопичуватися сніг, а в самому приміщенні буде тепло. Тут планують організувати змінні, а в перспективі й постійні виставки. Після реконструкції в музеї також з'явився конференц-зал та дитячий центр. Останній, правда, ще не до кінця обладнаний. Як розповідає вчений секретар Національного музею імені Тараса Шевченка Олена Черненко, дообладнати центр планують найближчим часом за спонсорські кошти. Тут спеціалісти музею проводять інтерактивні уроки для різних вікових груп, серед яких майстер-класи та лекційні комплекси, зустрічі з письменниками та митцями. Планують запровадити і програми сімейного дозвілля.

Зазнали змін й внутрішнє оздоблення музею та експозиційної конструкції. Аби мати змогу виставляти графіку Шевченка, тут встановили сучасні виставкові комплекси зі спеціальним освітленням, що не нагріває повітря. До цього постійно ці роботи тут не виставлялися. Їх виносили напередодні 9 березня — дня народження Кобзаря, а потім знову зберігали у сховищах.

Подбали в оновленому музеї і про доступність до нього людей з обмеженими фізичними можливостями. Тут обладнали спеціальні пандуси та ліфти ●

Зі сцени Майдану лунали твори Тараса Шевченка, які читали перекладачі та послі іноземних держав, покладені на музику вірші Кобзаря виконували відомі співаки та хорові колективи

До ювілею Тараса Шевченка зазнав оновлення і Національний музей, присвячений його життю та творчості

ЕКОНОМІКА

Дорогий Крим

Від загострення ситуації у "гарячій точці" втрачають як Україна, так і Росія

Ганна КАСІЧ
"Хрещатик"

Суперечка за півострів між двома державами вже похитнула світовий ринок, але наслідки можуть бути серйознішими, адже конфлікт поглиблюється. Експерти підраховують вже завдані та можливі збитки. Київ, хоч і поза цією кризою, але в самісінькому епіцентрі економічного "шторму".

Мільярд за півострів

Росія має намір виділити \$1,1 млрд (40 млрд руб.) у бюджет Криму на підтримку підприємств, якщо АРК увійде до складу Російської Федерації. Натомість український уряд на засіданні у неділю, 9 березня, висловив наміри направити 125 млн грн кримським військовослужбовцям. Хто дасть більше?

Складається враження, що півострів є лотом у геополітичному аукціоні. Звісно, це не так. Але економічна складова у тих процесах, що відбуваються навколо Криму та на території автономії, невпинно виходить на перший план. Київ заблокував казначейські рахунки АРК, окрім пенсійних та інших соціальних. Крим також заблокував рахунки, але українських військових.

Київ начебто далеко від Криму, але стрибки курсу гривні напряму впливають на українську столицю, котра нині є фактично бастионом держави Україна. Від економічних кроків та наслідків змагання за Крим залежатиме й майбутнє Києва: столицею якої України він буде.

Не так страшно сьогодні, як завтра

Аналітик міжнародної компанії Арагі Олександр Михайленко щодо Криму зазначив, що, "у першу чергу, треба говорити про втрати, котрі можуть понести сторони у довгостроковій перспективі", адже "ті збитки, котрих вже завдано, нікчемні у порівнянні з майбутніми за умови розвитку ситуації за одним зі сценаріїв, котрі нині озвучуються". Експерт визнав, що "більших втрат зазнає українська економіка з тієї простої причини, що частка експорту українських

товарів на російський ринок набагато вища за частку експорту російських товарів на територію України".

Щодо експорту, то завідувач відділу економічного зростання та структурних змін в економіці Інституту економіки та прогнозування НАН України Лідія Шинкарук розповіла, що в Інституті економіки та прогнозування дослідили, які товарні групи Росія могла б безболісно замінити, якби припинилося постачання української продукції. За словами експерта, продовольчі товари (АПК) виробництва України поступилися б місцем білоруським, обсяги споживання обчислюються в \$1 млрд щорічно. Інша велика товарна група, що постачається Україною на російський ринок, — це вагони. "Завершується будівництво заводу у РФ, який у середньостроковій перспективі вироблятиме вагони", — зазначила Лідія Шинкарук. Третьою за обсягами товарною групою, що постачається з України до Росії, є дорогоцінні метали, але обсяги складають \$0,5 млрд. "Тобто близько 30 % експорту, у разі торгової війни між Росією та Україною, буде заблоковано", — нагадала експерт. Натомість Україна не може заблокувати весь російський імпорт, адже значну частку складає так званий "проміжний продукт",

тобто сировина або виробнича для подальшої переробки, без чого наші підприємства припинять працювати або суттєво скоротять виробництво. Натомість сценарій самостійної адаптації наших підприємств, за словами експерта, загрожує втратами у темпах розвитку ВВП, оскільки "наші виробники не зможуть швидко знайти ринки збуту замість російського".

Є й обнадійлива інформація. Як розповіла Лідія Шинкарук, "ми провели опитування галузевих асоціацій, і вони, на радість, орієнтуються на ринки ЄС та третій країн", себто опрацьовують різноманітні варіанти виходу з можливого експортного "глухого кута".

Однак на гострі події український ринок зреагував значно м'якше, ніж російський, багато в чому завдяки вільному формуванню курсу гривні. Більше того, як зазначив Олександр Михайленко, "з 21 лютого зростає наш фондовий ринок, котирування українських компаній ідуть вгору на 10 %. Це пов'язано з тим, що на наш ринок заходить спекулятивний капітал, що, у свою чергу, зумовлено очікуваннями надання нам коштів (кредитів) і підвищення платоспроможності у короткостроковій перспективі". Та у перспективі наслідки конфлікту навколо Криму, особливо якщо він

загостриться або затягнеться, будуть серйознішими: "Золотовалютні резерви нашої країни давно нижчі за критичну позначку. Тобто наша країна, на відміну від РФ, балансує на межі дефолту. Звісно, у такій ситуації геополітичні конфлікти можуть призвести до негативних наслідків", тому багато що залежатиме "від стосунків з кредиторами".

Дефіцитний трофей

Але і Росія від напруги навколо Криму має більше втрат, аніж вигод. Олександр Михайленко зазначає, що "буквально днями Банком Росії було ухвалене безпрецедентне рішення про підвищення облікової ставки з 5,5 % до 7 %. Основна мета — це збереження певної валютної стабільності, стримати зниження рубля без застосування інтервенцій. Індекс фондової біржі просів на 8 %, це відтік капіталів тих консервативних інвесторів, чії гроші були у цінних паперах російських, і вони не повернуться на російський ринок мінімум упродовж двох років. Тепер російський фондовий ринок можна віднести до категорії спекулятивних, цікавитися ним будуть відповідні інвестори". У перспективі, особливо якщо світова спільнота застосує до Росії санкції на кшталт аналогічних заходів проти Ірану (обидві країни є потужними експортерами вуглеводнів), економіка РФ може бути втягнена в рецесію, адже "навіть до усіх цих подій було зниження темпів зростання ВВП, фінансування ж військових операцій лише погіршить ситуацію".

Та чи є Крим таким коштовним надбанням? З точки зору економіки, Росії варто було б сім разів подумати, адже, попри курортні доходи, бюджет півострова останніми роками більш ніж на 50 % формувалася за рахунок коштів з Держбюд-

КОМПЕТЕНТНО

Як зазначив ІТАР-ТАСС ректор Російської академії народного господарства та державної служби Володимир Мау, економіка АРК достатньо розвинена й диверсифікована, передовсім це туризм, енергетика, промисловість, перспективними є видобуток вуглеводнів на шельфі та портове господарство. Натомість перший віце-прем'єр АРК Рустам Теміргалєв висловив сподівання на те, що російський бізнес інвестує у кримські підприємства близько \$5 млрд. Кримська влада, у свою чергу, планує націоналізувати власність України на території автономії. Зокрема йдеться не лише про військово-морський флот, а й про судна компанії "Чорноморнафтогаз". Окрім того, націоналізованими будуть також об'єкти надрокористування. Але влада Криму особливо наголошує, що націоналізація не стосуватиметься приватної власності. Наскільки відомо, обговорюється також можливість створення у Криму вільної економічної зони з пільговим режимом оподаткування, але офіційного підтвердження цьому немає.

жету України. Це приблизно 3 млрд грн, або 321 млн доларів США, з них саме 1,1 млрд доларів США — пенсії кримчанам. Обіцянки підняти пенсії показників "накрутять" на 1,1 млрд доларів США ще стільки ж, коли не більше. Окрім того, півострів потребує масштабних інвестицій, причому Росії доведеться "трусонутися гаманцем", бо збудені люди при найменшому утискові надають відділитися й від Росії. А обсяги ВВП Криму складають орієнтовно 1 млрд доларів США. Плюс проблеми іригації та енергозабезпечення регіону. Тим часом станом на неділю, 9 березня, спікер кримського парламенту повідомив, що регіон РФ почали надавати фінансову допомогу Криму, завдяки чому вдалося вирішити "гарячі" проблеми з платежами.

Подальший розвиток ситуації навколо Криму, безперечно, буде карколомним. Директор Українського інституту публічної політики Максим Борода зазначив: "Не варто забувати, що, окрім США та ЄС, існує, як мінімум, Китай, який може

бути серйозним торговим партнером для РФ, і його позиція може зіграти навіть вирішальне значення. У Китаю є зацікавленість і в РФ, і в жителям Криму до російських показників "накрутять" на 1,1 млрд доларів США ще стільки ж, коли не більше. Окрім того, півострів потребує масштабних інвестицій, причому Росії доведеться "трусонутися гаманцем", бо збудені люди при найменшому утискові надають відділитися й від Росії. А обсяги ВВП Криму складають орієнтовно 1 млрд доларів США. Плюс проблеми іригації та енергозабезпечення регіону. Тим часом станом на неділю, 9 березня, спікер кримського парламенту повідомив, що регіон РФ почали надавати фінансову допомогу Криму, завдяки чому вдалося вирішити "гарячі" проблеми з платежами.

ДО РЕЧІ

Російський рубль стане ще й кримським

Парламент Криму 11 березня 2014 року ухвалив Декларацію про незалежність Криму і Севастополя. Якщо на референдумі 16 березня кримчани проголосують за входження АРК до складу Російської Федерації, на території півострова замість гривні "ходитиме" російський рубль. Про це заявив спікер кримського парламенту Володимир Константинов. Однак протягом певного періоду (від трьох до шести місяців) гривня буде паралельним засобом платежу у Криму. Міністерство фінансів України вже висловилося з цього приводу. Зокрема міністр фінансів Олександр Шлапак зазначив, що у разі запровадження рубля на території Криму "на фінансово-економічну систему автономії чекає хаос", оскільки це дезорієнтує населення та місцевий бізнес.

Гроші на діжку!

Уряд та вітчизняні фінансисти активізували битву з боргами й дефіцитом

Ганна КАСІЧ
"Хрещатик"

Кабінет міністрів запроваджує режим жорсткої економії, і перш за все — для державних структур. Чиновники мають забути про купівлю дорогої оргтехніки, автомобілів, про ремонти та заміну меблів, премії та інші фінансові переваги держслужби. Місцеві бюджети повинні скоротити видатки мінімум на 1%, а доходи збільшити на 2%. Чи вдасться це?

Життя в кредитах, але не в кредит

Достатньо послухати директора департаменту боргової та міжнародної фінансової політики Міністерства фінансів України Галину Пахачук, як стає зрозуміло, що ці заходи як мінімум вчасні. Під час круглого столу в Києві пані Пахачук розповіла, що станом на 31 січня 2014 року Україна винна 480 млрд грн, з них 279 млрд грн у гривні та 33,7 млрд у доларах США — \$5,8 млрд запозичень на внутрішньому ринку і \$27,8 млрд на зовнішніх. З валютного боргу \$17,3 млрд складають євроблігації, але "це не є надвеликий борг, якщо порівнювати з іншими країнами світу". Ще \$12,7 млрд — борг перед МВФ, у 2014 р. на обслуговування цього кредиту виділяється \$2,9 млрд, а наступного року виплати по цьому боргу складуть \$0,6 млрд, і загалом виплати протягом двох років (2014—2015 р. р.) сягнуть \$3,5 млрд. Решта \$7 млрд доларів США Україна заборгувала іншим кредиторам, зокрема, ЄБРР, Європейському інвестиційному банку, Міжнародному банку реконструкції та розвитку. За валютною структурою державний борг України складається на 48% із гривні, на 47% з доларів США та на 15% — з євро. Фактичні зобов'язання по всіх боргах у 2014 році складають \$10 млрд, з них вже виплачено \$1 млрд, "тобто під опікою \$9 млрд, у тому числі — наш внутрішній ринок". При цьому \$2,3 млрд — гроші, запозичені під ОВДП. У середньому, якщо брати перспективу 2014—2015—2016 років, боргове навантаження на держбюджет складатиме не менше 100 млрд грн. Однак Україна планує бути сумлінним боржником. "На сьогодні однозначно питання ставиться про виконання Україною своїх зобов'язань, якщо кредитор не вийде з іншими альтернативами", — зазначила Галина Пахачук. Задля цього було переписано Держбюджет зі скороченням дефіциту, принаймні, до 2—2,5%.

Тим часом, прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк під час свого виступу на пленарному засіданні Верховної Ради у вівторок, 11 березня, оголосив про наміри уряду суттєво скоротити видатки Держбюджету на поточний рік та передбачити подвійне скорочення дефіциту головного фінансового документа країни. Отже, доведеться заощаджувати, де тільки можливо.

Новопризначений голова КМДА Володимир Бондаренко у ході брифінгу оголосив про скорочення штату у рамках бюджетної економії. І розпочав із себе. У голови КМДА планується, замість 8-ми заступників буде тільки один перший заступник, один заступник і один керуючий справами. Скорочення штатів

чекає і на департаменти, зокрема, на секретаріати цих структур і на патронатні служби заступників керівників. На сесії Київради, що має відбутися найближчим часом, буде розглянуто питання внесення змін до бюджету столиці та до програми соціально-економічного розвитку Києва.

Вочевидь, уряд і столична влада розраховують на власні сили і кошти. Але в Україні працює й місія МВФ. Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк оголосив про наміри Євросоюзу допомогти Україні — обсяги допомоги складуть близько 15 млрд доларів США протягом найближчих років. Що ж до 610 млн євро кредитної угоди між Україною та ЄС, яку Верховна Рада ратифікувала, то наша країна очікує відповідних дій Європи. США виділили нам \$1 млрд, Росія, на подив, хоча й повернула старі високі ціни на газ у II кварталі для України, неодноразово заявляла про можливість продовження допомоги у рамках програми обсягом в \$15 млрд, підписаної ще минулою владою. За умови обчислення реального бюджетного дефіциту у сумі від 50 до 70 млрд грн — це суттєва допомога, але вона дозволить звести до нуля платіжний баланс. Іншими словами, розплатитися по поточних рахунках, у тому числі за газ — Росії.

Киянам від мільярдів доларів США чи євро, котрі обіцяні, надані або у проектах, поки що "ні холодно, ані жарко". Більшість із нас, споглядаючи ціни на долар США та євро в "обмінниках", рахують або збитки, або прибутки. Київ поки міцно тримається "на плаву", і банкіри та фінансисти підтверджують це.

Гривня похиталася — та й стабілізувалася

Ситуація на валютному ринку України стабілізується, у банківській сфері пристрасті також вщухають. Про це розповіла директор генерального департаменту грошово-кредитної політики НБУ Олена Шербакова. За її словами, "була спроба у січні спрацювати класич-

ними інструментами на ринку, але до кінця місяця ми вимушені були від них відмовитись", оскільки "переконалися, що вони не діють". Регулятор вирішив "відпустити" курс гривні, натомість ліквідність за потребами надається всім банкам шляхом відкритих тендерів, а не за схемою індивідуальних угод, як це було раніше. І "до кінця місяця курсова невизначеність припинила грати ту вагому роль, яку відігравала досі... Ми пішли з ринку і дали йому можливість спокійно знайти точку рівноваги. Стратегічно НБУ прийняв для себе рішення — ми будемо на ринку ліквідності. Головною є платоспроможність банків", щоб стабілізувати настрої на ринку, задля чого обсяги подачі ліквідності банкам зросли у разі. Також регулятор запровадив процедуру відкритих тендерів для банків. Як зазначила Олена Шербакова, "ринок став надзвичайно вузьким і моментальним. Нині простежується тенденція до рівноваги. Все це свідчить про те, що система збалансовується". Як розповіла пані Шербакова, відтік депозитів з вітчизняних банків також спадає: "З 27 січня це 9—10%", і "на даний момент вони не є значними для системи", хоча експерт і не запевняє, що це явище неприємне. Тим не менше, "банки намагаються задовольняти всі заявки на повернення депозитів". У тому числі — за рахунок рефінансування банків, на що пішло 22 млрд грн у лютому 2014 року. Завдяки стабілізації настроїв у банківській сфері скоротився попит на іноземну валюту на 300 млн грн (в еквіваленті) в листопаді—грудні 2013 року, "а з 28 лютого у нас чистий профіцит". Однак НБУ довелось у п'ятницю, 7 березня, вийти на ринок з інтервенціями. Надалі регулятор утримуватиме курс близько 9,21 грн за один долар США, хоча Мінфін не виключає протягом року балансування національної валюти у "коридорі" 10,00—10,10 грн за один долар США. Міністр фінансів Олександр Шлапак запевняє, що за інших незмінних умов стан торговельного балансу дозволяє стверджувати — до кінця року вдасться утрима-

ти гривню саме в такому діапазоні, що й буде "точкою рівноваги".

Київ найстабільніший для банків і вкладників

Банкіри підтверджують, що шторм на валютному ринку минув. І найстабільнішим регіоном у складні часи виявився Київ. Як зазначив голова правління АТ "Райффайзен Банк Аваль" Володимир Лавренчук — щодо відтоку депозитів та купівлі іноземної валюти у банках, то "у Києві та області це стабільна поведінка. Ніяких черг". Загалом, зазначив експерт, поведінка вкладників нині суттєво залежить від регіону. "Центр і Південь країни уже стабілізуються", — розповів Володимир Лавренчук. Натомість продовжується відтік депозитів у Донецькій, Харківській областях, у Криму, але темпи цього процесу спадають. "Передбачити ситуацію складно, але ми маємо оптимістичні очікування", — наголосив експерт. При цьому позитивним сигналом є скорочення обсягів продажу іноземної валюти. "У нас у звичайні дні купівля валюти перевищувала попит у середньому на \$1 млн доларів США, у гарячі дні — \$4—5 млн, доходило і до \$11 млн, нині — \$1 млн".

Фінансові інституції мають зіграти у "слабку ланку"

Загалом, оцінюючи перспективи банківського сектору в умовах кризи, Володимир Лавренчук висловив думку про те, що потрібно стабілізувати систему, у тому числі — шляхом виводу з ринку слабких банків. "Селективний підхід мав руйнівний ефект на банківський сектор. Банки боялися брати на себе додаткові зобов'язання", оскільки не були вкленені у тому, що у них не виникне проблем з ліквідністю і вони зможуть розраховувати на допомогу. Відтак це призвело до стримування темпів зростання обсягів кредитування, особливо середньострокового. Як зазначив експерт, "коли система на межі ліквідності, що ліквід-

ність треба дати", але "зараз ми можемо говорити — низка банків на межі ліквідації".

У свою чергу, член Спостережної ради "Українського кредитно-банківського союзу" (УКБС) Ярослав Колесник звертає увагу на те, що вітчизняні банки, котрі отримали від НБУ рефінансування, більшу частину коштів спрямували на кредитування. Тому "потрібен контроль за використанням коштів, котрі надаються банкам для вирішення проблем із ліквідністю". Наприклад, "якщо банки проблемні, обмежити прийом депозитів", а також приділити увагу і контролю за доходністю по депозитах в іноземній валюті, а не обмеження ставок по депозитах. Тим не менше, "насправді все набагато краще, ніж можна було очікувати", політика НБУ та Кабміну у подоланні кризи більш-менш прозора. "Банки всі проводили стрес-тести. Їх потрібно ще раз перевірити і спрацювати на випередження", — наголосив експерт.

Думку про необхідність поставити під контроль проблемні банки поділяє і Володимир Лавренчук. Фінансист особливо наголосив на необхідності реформування банківського сектору: "Більш ніж 180 банків на маленьку хвору економіку — це багато. У нас немає стільки капіталу... звідси високі ставки по кредитах та вічні занепокоєння щодо повернення депозитів. При цьому... майте на увазі, що у банків значні зобов'язання і вимоги до клієнтів в іноземній валюті". У ході процесу девальвації гривні капітали банків, номіновані у національній валюті, скорочуються, синхронно зростають борги тих, хто взяв кредити в іноземній валюті. Тобто банки несуть подвійні збитки. Попри все, банкір перекоаний, що, після низки трансформацій банківського сектору України вийде з кризи міцнішим.

Отже, банківський спокій у Києві виступає чинником стабілізації ситуації у всій Україні. Хтозна, може, саме столиця і стане одним із визначних чинників заспокоєння, а то й фінансового зростання України ●

КИЇВ ДІЛОВИЙ

Бізнес у “тіні” не росте

Підприємці та органи влади розробляють план сумісних дій для боротьби з корупцією

Олена ДМИТРІЄВА
"Хрещатик"

На сьогодні вся Україна, як і її столиця, є "хворими" на корупцію. Але події, які нещодавно сталися в країні, спонукали підприємців і державні органи влади сісти за "круглі столи" та обговорювати наболіле — як подолати та "вибілити" всі "чорні плями", корупційні схеми, що з'явилися за роки незалежності.

У київських роботодавців нагальне питання — проведення перевірок із питань пожежної та техногенної безпеки, які серйозно ускладнюють поточну діяльність суб'єктів господарювання. Відповідно до інформативної Федерації роботодавців України, за 6 місяців у 2013 року Державна служба України з надзвичайних ситуацій очолює, на жаль, ТОП-5 контролюючих органів за кількістю перевірок — 145 628. Питомою вагою позапланових інспекцій у складі всіх перевірок складає 30 %. Тому з метою налагодження співпраці державних наглядових органів та суб'єктів господарської діяльності у Головному управлінні державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві провели зустріч із Федерацією роботодавців міста та столичними підприємцями. Питання, що розглядалися на засіданні, включали обговорення підвищення рівня поінформованості суб'єктів господарювання щодо діяльності ГУ ДСНС України у м. Києві, проблемних питань, які виникають у місцевих роботодавців під час дотримання законодавства та проведення перевірок з питань пожежної та техногенної безпеки, вироблення спільних механізмів співпраці та оперативного реагування на проблемні питання, що виникають при дотриманні законодавства та проведення перевірок щодо питань пожежної та техногенної безпеки.

Гідна зарплата проти хабарів

Голова Ради федерації роботодавців м. Києва (ФРК) Андрій Антонюк повідомив, що на цей час у столиці працює майже 10 500 підприємств, що є виробниками продукції, також у місті діє понад 72 000 малих підприємств та понад 200 000 фізичних осіб-підприємців.

Саме вони виробляють товари та надають послуги, створюють робочі місця в Києві. Їхня діяльність, сплата податків, у тому числі й податку на доходи фізичних осіб, є найвагомим джерелом наповнення доходної частини загального фонду бюджету міста та становить понад 75 %. Нещодавно ФРК провела розширене засідання за участі столичних підприємців, на якому обговорювалися причини катастрофічного спаду промислового виробництва, що становить мінус 10,4 % в 2013 році. Також порушувалося питання щодо стрімкого зростання безробіття. За даними ФРК, рівень зайнятості населення Києва у віці 15—70 років складає 55 %, а чисельність безробітного населення в тій самій віковій категорії — майже 200 000 осіб, а це близько 8 %. "Основними чинниками такої загрозливої ситуації ФРК вважає тотальну корупцію, непомірний адміністративний тиск на бізнес, податкове самовільля та маро-

**Консультаційний центр
ГУ ДСНС України у м. Києві**
Адреса: 0160, м. Київ, вул. Володимирська, 13
Телефони: (044) 278-06-51, (044) 272-13-11
Факс: (044) 272-08-25
WEB-сайт: www.kyiv.mns.gov.ua
E-mail: kckiyv@ukr.net

дерство, неефективне державне управління", — зазначив пан Антонюк. — 3 проблемою корупції в Україні стикаються суб'єкти господарювання всіх без винятку галузей та сегментів економіки. Залежно від виду та напрямку діяльності бізнес останніми роками був змушений віддавати на хабарі до 50 % від своїх "оборотів". Кількість осіб суб'єкта господарювання, що їх притягнуто до адміністративної відповідальності — 61 317. Частка рідше про зупинення, призупинення, обмеження господарської діяльності у складі таких же рішень, прийнятих центральними органами виконавчої влади, що здійснюють контрольні наглядові функції — 43 %. Значна кількість позапланових перевірок, за даними минулого року, серед усіх перевірок складає понад 41 % та є однією з головних проблем у сфері нагляду (контролю). "Часто такі перевірки мають "замовний" характер — адже достатньо звернення будь-якої фізичної особи для проведення раптової інспекції без попередження та дотримання інших процедур, визначених Законом України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності". Варто зауважити, що зазначене не використовується юридичними та фізичними особами для тиску на бізнес, усунення конкурентів", — наголошує голова Ради Федерації роботодавців м. Києва.

"Хочу констатувати, що ситуація у місті є не найгіршою в межах країни, і в цьому є певна заслуга як керівництва ГУ Держслужби України у м. Києві, так і столичного бізнесу. Проте ситуація в столиці України також є непростю", — зазначив Андрій Антонюк. Серед основних проблем київських підприємців — проведення перевірок з питань пожежної та техногенної безпеки. "Так,

наприклад, у 2010—2012 роках середня сума хабара за призупинення дії постанови в Києві становила 10 тис грн, в 2013 році — 15 тис грн. Ми розуміємо, що саме підприємці часто стають об'єктом вимагання хабарів із боку чиновників, але коли бізнесмени відмовляються задовольнити неправомірні вимоги представників влади і вступати з ними в корупційну змову, корупція як соціальне зло в бізнесі і в державі буде переможена", — констатував пан Антонюк. І зауважив, що бізнес має почати — перш за все — із себе і перестати платити хабарі суддям, митникам, податківцям, пожежним та іншим контролюючим органам. "Для того, щоб щось змінити, потрібно створювати умови. Якщо ми не створюємо умов, то штовхаємо людей на провокацію. Один з елементів боротьби з корупцією — гідна заробітна плата", — зазначив голова ради директорів Української будівельної асоціації Лев Парцхаладзе.

Із чистого аркуша

За словами начальника Головного управління держслужби з надзвичайних ситуацій у м. Києві Андрія Куценка щодо протидії корупції у лавах державних наглядових органів для скарг та повідомлень — відкрито та цілодобово працює телефон довіри та Консультаційний центр. "Висококваліфіковані спеціалісти центру надають населенню консультації по телефону та за допомогою мережі Інтернет або ж при особистій зустрічі у приміщенні ГУ ДСНС у м. Києві. Підприємці можуть отримати всю необхідну інформацію, яка є в компетенції ДСНС України: питання щодо цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, питання про терміни подання документів та правила написання заяв", — наголосив пан Куценко. "Ми пропонуємо розпочати співпрацю роботодавців, органів державної влади і представників контролюючих органів з чистого аркуша. Але у нас як у роботодавців єдина принципова вимога: чиновники, які не готові або не можуть виконувати свої державні обов'язки без корупційної складової, мають добровільно залишити державну службу, не чекати, поки відбудеться публічна

люстрація з розкриттям корупційних схем, імен та прізвищ", — наголосив Андрій Антонюк.

Діємо за законом

Тож задля зменшення корупційного впливу на діяльність державних службовців запропоновано розпочати практичне застосування ст. 21 Закону України "Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності". Відповідно до нього, організації роботодавців, їхні об'єднання мають право представляти та захищати інтереси своїх членів під час здійснення відповідними контролюючими органами заходів із державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. "За запрошенням роботодавця, організації роботодавців, їх об'єднання визначають уповноваженого представника, який бере участь у процесі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Уповноважений представник має право робити заяви та повідомлення щодо дій відповідних контролюючих органів, вчинених ними під час здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, обов'язкові для розгляду відповідними контролюючими органами", — зазначив пан Антонюк,

пояснюючи принцип статті. Про результати розгляду відповідні органи повідомляють уповноваженого представника роботодавця. "Зі свого боку Федерація роботодавців Києва готує найближчим часом надати кандидатуру уповноваженого представника ФРК, який братиме участь у здійсненні відповідними контролюючими органами заходів із державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, в тому числі в проведенні перевірок з питань пожежної та техногенної безпеки", — заявив пан Антонюк.

"Якщо це дозволено законодавством, то ми почнемо працювати з Києва — і ми до цього готові. Ми включаємо вашого представника в план перемовин. Спільно з нашим представником, і з вашим, та разом із працівником ЗМІ підемо на об'єкт і побачимо реальний стан справ з пожежної та техногенної безпеки", — погодився пан Куценко.

Одним із важливих першочергових завдань для уваги нового уряду країни бізнес вбачає принципову зміну якості підприємницького середовища.

"Наше основне завдання — зробити умови для ведення бізнесу в Україні комфортними і конкурентоспроможними, зняти інфраструктурні та інституційні обмеження для ділової активності, створити ефективну систему стимулів для інвестування в реальний сектор, в інноваційні проекти і в регіональний розвиток", — зазначив голова Ради федерації роботодавців м. Києва.

За словами пана Антонюка, всі ці кроки дозволять зберегти робочі місця, своєчасно виплачувати гідну заробітну плату та забезпечувати соціальний захист не лише їхніх працівників, а й усіх громадян України.

Також він зазначив, що нагальним є внесення змін до чинного законодавства щодо виключення з переліку підстав для проведення позапланових перевірок звернень юридичних осіб (в т. ч. правоохоронних органів та органів прокуратури) та проведення таких заходів за зверненнями фізичних осіб лише у разі, коли у зверненні доведено, що "внаслідок порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства, автору (авторам) звернення було завдано матеріальної шкоди або ж порушено гарантоване Конституцією України право на належні, безпечні і здорові умови праці, безпечне для життя і здоров'я довкілля, безпечність продукції, робіт і послуг". Тож чекаємо на зміни, бо перші кроки вже зроблено — процес боротьби з "тінями" розпочався ●

ДОВІДКА "ХРЕЩАТИКА"

У 2013 році мешканці столиці, об'єкти господарювання та територія Києва продовжували перебувати під негативним впливом вражаючих чинників природного та техногенного походження, які призводили до виникнення надзвичайних ситуацій, небезпечних подій та, на жаль, до загибелі людей.

"У 2013 році підрозділами Головного управління було здійснено більше 9 тисяч виїздів за викликом, з них 4530 — на пожежі, на яких загинуло 54 людей, отримали травми та опіки 83 особи. Під час проведення рятувальних робіт нашими працівниками врятовано життя 102-м громадянам. Профілактичні заходи, які застосовувались протягом минулого року, в певній мірі дозволили стабілізувати оперативну обстановку з пожежами та надзвичайними ситуаціями", — розповів Андрій Куценко.

Крім того, пан Куценко наголосив, що у 2013 році кількість пожеж в Києві у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року зменшилась на 8 %, але кількість вогневих випадків на об'єктах суб'єктів господарювання збільшилась на 15 %. Частка таких пожеж по місту складає 5 % від їх загальної кількості. Як і раніше, основними причинами загорянь залишаються необережне поводження з вогнем, порушення правил експлуатації електрообладнання.

Кадри навиріст

У "Київводоканалі" організували екскурсію для студентів

Олена ЗЕЛЕНКО
"Хрещатик"

Чимало вітчизняних компаній відчують справжній дефіцит кваліфікованих працівників, тож серед поважних підприємств стало своєрідним трендом готувати фахівців мало не зі шкільної лави. Зокрема постійно таку роботу проводить "Київводоканал", де звичними стали ознайомчі навчальні екскурсії на виробничі об'єкти, а також "круглі столи" для учнів профільних коледжів та інститутів.

У рамках кампанії по залученню молоді фахівці ПАТ "АК "Київводоканал" влаштували студентам Вищого професійного училища ім. Драгоманова екскурсію на Дніпровську станцію водопідготовки

Саме у рамках кампанії по залученню молоді фахівці ПАТ "АК "Київводоканал" влаштували студентам напрямку "Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустановок" Вищого професійного училища ім. Драгоманова екскурсію на один із найважливіших об'єктів товариства — Дніпровську станцію водопідготовки.

Студентам розповіли про повний технологічний процес підготовки питної води. Як саме це відбувається, показували на

макеті, який розташований у диспетчерській. А от ковш, де відбувається забір річкової води з Дніпра, хлопцям вдалося побачити на власні очі. Студенти також побували в історичній будівлі — трансформаторній підстанції 1938 року, яка і досі знаходиться в робочому стані та навіть має історичну цікавинку — слід від фашистської кулі,

назавжди закарбований на таблиці в центрі управління енергетичними лініями.

По завершенні екскурсії фахівці "Київводоканалу" розповіли про історію та функції Товариства, професії, які задіяні у виробничому циклі, перспективи кар'єрного росту на теренах одного з найбільших підприємств столиці. Зокрема радник голови правління

з питань інформаційної політики Вікторія Яковлева звернула увагу на соціальний розвиток колективу та представила широкий спектр професій, що існують на підприємстві.

"Варто розуміти, що виробничі професії водоканалу завжди будуть актуальними — незалежно від часів та подій. Адже централізоване водовідведення — перша ознака цивілізованого світу, а питна вода — невід'ємне джерело життя та енергії будь-якої людини", — зазначила пані Яковлева.

Головний інженер ПАТ "АК "Київводоканал" Костянтин Павленко наголосив на необхідності залучати до роботи на підприємстві молоді кадри, які матимуть змогу перейняти у фахівців неоціненний досвід та внести своє свіже бачення технічного розвитку систем водопостачання та водовідведення. Компанія зацікавлена у притоку молоді, бо на сьогодні середній вік працівників виробничого сектору сягає 60-ти років.

"Багатьом спеціалістам високого польоту, які добру половину свого життя пропрацювали на радянському механічному обладнанні, дійсно не просто пристосуватись до автоматизації та комп'ютеризації систем", — підкреслив пан Павленко ●

Собака-компаньйон

У столиці фахівці-кінологи провели тестування по програмі слухняності чотирилапих

Віталій ЗНАМЕНСЬКИЙ
"Хрещатик"

Нещодавно в зоні виховання собак Солом'янського ландшафтного парку кінологічне об'єднання "ель Карін" спільно з комунальним підприємством "Центр ідентифікації тварин" провели тестування по програмі слухняності молодих собак (ПКД — початковий курс дресирування). У заході взяли участь 14 киян разом зі своїми чотирилапими друзями. Всі вони успішно склали свій перший в житті іспит. Суддівська комісія відзначила високий рівень підготовки чотирилапих, їх слухняність та керованість в умовах міста.

У заході прийняло участь 14 власників собак зі своїми улюбленими

Як повідомили "Хрещатику" організатори заходу, даний курс призначений для навчання найпростішим командам, які будуть необхідні їм у майбутньому вдома

та в умовах міста. Заняття з цуценям з послуху з цуценям слід починати з першого дня появи собаки вдома. Не варто втрачати час і чекати, поки собака стане великою та некерованою.

Заняття з цуценям у

Суддівська комісія відзначила високий рівень підготовки чотирилапих, їх слухняність та керованість в умовах міста

ранньому віці — це відпрацювання основних команд слухняності: ставлення до намордника; ходіння "поруч" на повідку; команди "сидіти", "лежати", "стояти"; підкликання собаки — команда "до мене"; припинення небажаних дій.

Цей курс дресирування є початковою базою для подальшого формування навиків за програмою "Собака-компаньйон", яка є обов'язковою, згідно з Правилами утримання домашніх собак та котів в

м. Києві (затверджених рішенням Київської міської ради від 25.10.2007 р. № 1079/3912).

У цьому заході взяло участь 14 власників собак зі своїми улюбленими. Всі вони успішно склали свій перший в житті іспит. До іспитів допускаються брати наші менші віком від 5-ти місяців. Суддівська комісія відмітила високий рівень підготовки чотирилапих, їх слухняність та керованість в умовах міста.

Кінолог комунального

підприємства "Центр ідентифікації тварин" Ольга Чарковська розповіла "Хрещатику": "Центр і надалі планує підтримку заходів, спрямованих на пропаганду гуманного ставлення до тварин та обізнаності людей стосовно Правил утримання домашніх собак та котів в м. Києві. Займіться вихованням щеняти якомога раніше і тоді у вас виросте розумна та вихована собака, від спілкування з якою ви будете отримувати тільки позитивні емоції!" ●

Новини районів

"Ми чуємо тебе, Тарасе, крізь століття"

Нещодавно в приміщенні бібліотеки ім. М. Стельмаха відбувся літературно-музичний вечір "Ми чуємо тебе, Тарасе, крізь століття", присвячений 200-річчю від дня народження видатного українського поета та письменника Т.Г. Шевченка.

Ведуча вечора — бібліотекар В. Крута читала поезію славного сина українського народу та співала акапельно пісні за його віршами. Особливої атмосфери заходу додали виступи учнів школи № 260. З почуттям поваги до творчості великого Кобзаря вони виразно, з великим натхненням, декламували його вірші, чим викликали захоплення гостей вечора. Всіх присутніх об'єднало по-народному глибинне шевченківське слово.

На завершення заходу у виконанні всіх присутніх прозвучало Шевченкове "Реветя стогне Дніпр широкий" ●

Спільне забезпечення громадського порядку

У Дніпровському районі Києва функціонує штаб громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону. «Дніпровський район столиці другий у місті за кількістю населення. Тому вкрай важливо роботу щодо спільного патрулювання організувати так, щоб вона була ефективною. З цією метою проводяться щоденні інструктажі нарядів. На сьогодні патрулювання району з 20.00 до 24.00 години здійснюють 28 піших нарядів, а з 23.00 до 6.00 години — 4 автопатрулі представників громадських формувань, до яких приєднуються правоохоронці», — розповів начальник Дніпровського районного управління міліції Віталій Чайка.

Крім цього, у Дніпровському районі створили "Громадську варту", яка здійснює патрулювання вулиць у нічний час. "Небайдужі жителі району, незважаючи на різні політичні уподобання, об'єдналися в добровільні дружини, щоб охороняти правопорядок на вулицях, запобігати підпалам автомобілів та іншим безчинствам. Зараз "Громадська варта" Дніпровського району складає 20 автомобілів і півсотні громадян, які патрулюють вулиці району в нічний час", — повідомив заступник голови фракції "Удар" у Київській VI сесії Андрій Странніков.

До того ж, самоорганізувалися мешканці району, які приєдналися до автопатрулів ВДАІ та спільно з ними здійснюють патрулювання на власному автотранспорті. "З метою забезпечення дотримання громадського порядку робота триває за всіма напрямками", — повідомив представник координатора по Дніпровському району столиці від штабу "Громадська оборона Києва" Валентин Степ'юк ●

"Матусю моя дорогенька, це свято даруємо тобі ..."

Щороку, коли Сонце виходить на весняну орбіту й від подиху теплих вітрів зацвітають проліски, ми відзначаємо свято весни, надії та любові — 8 Березня. Цього дня ми вітаємо жінку, від якої пішло все прекрасне на Землі. Привітали улюблених матусь і дошкільнята Оболонського району. В кожному дитячому садочку відбулося чудове дійство "Матусю моя дорогенька, це свято даруємо тобі ..." Для найдорожчих мам та бабусь, для вихователів та вчителів маленькі обложки заспівали пісень, зачитали зворушливі вірші та виконали веселі таночки: "Зі святом, дорогі Матусі!".

Ав актовій залі відбулося урочисте привітання найкращої — жіночої половини колективу школи-інтернату № 21 Оболонського району — з Міжнародним жіночим днем 8 Березня. Чудовий концерт подарував жінкам та дівчатам оркестр Головного управління ДСНС України у місті Києві "Вогнеборець" під художнім керівництвом Володимира Мельника ●

СПОЖИВАЧ

Формула якості за Конкурсом

Дедалі більше виробників прагнуть засвідчити відповідність своєї продукції високим стандартам

Олена ДМИТРИЄВА
"Хрещатик"

Здоров'я — річ коштовна, але ми відчуваємо це тоді, коли його втрачаємо. У цьому нам активно допомагають як продукти харчування, так і промислові товари, котрі не завжди є корисними, та й просто безпечними. Хоча більше говорять про якість їжі, завдяки чому вислів "ми — те, що ми їмо" набув особливої актуальності, промислова продукція також може вельми зашкодити. Споживачі нині грамотні й у магазинах чимало часу проводять біля прилавків, вивчаючи маркування продукції. Наразі українські виробники намагаються усілякими способами донести до споживачів інформацію про корисну та якісну продукцію. Яскравий доказ цієї турботи — Всеукраїнський конкурс якості продукції (товарів, робіт, послуг) — "100 кращих товарів України". Даний конкурс — престижне визнання досконалості вітчизняних підприємств, які прагнуть підвищити конкурентоспроможність власної продукції як на внутрішньому, так і на міжнародному споживчих ринках. Конкурс став традиційним в Україні з 2003 року.

Краща сотня

Зазначимо, що в Україні чимало конкурсів якості продукції, ініціаторами проведення яких є різні громадські організації, приватні структури. Всі вони мають певний статус, певне визнання як серед споживачів, так і виробників. Проте Всеукраїнський конкурс якості продукції (товарів, робіт, послуг) — "100 кращих товарів України" (далі — Конкурс) — це єдиний державний захід, який допомагає споживачам зробити правильний вибір серед різноманітних товарів та послуг, а підприємствам — отримати компетентну оцінку своєї продукції.

Так, за словами заступника генерального директора ДП "Укрметртестстандарт" зі стандартизації, інформаційного забезпечення та наукової діяльності Володимира Місячного, за роки існування Конкурс набуває дедалі більшої популярності, особливо серед представників малого та середнього бізнесу країни. Кількість учасників та видів продукції від підприємств-учасників щороку зростає. Адже більшість з них намагається представити декілька видів своєї продукції. "Примемно зазначити, що з кожним роком збільшується кількість учасників у номінації "Роботи та послуги". Київські підприємства та організації становлять вагомий частку серед учасників конкурсу, і їх кількість з роками збільшується", — сказав пан Місячний. Зазначимо, що на Конкурсі можуть бути представлені продовольчі та промислові товари для населення, товари виробничо-технічного призначення, роботи та послуги, які виконуються або надаються у побутовій та виробничій сферах, виробниці народних художніх промислів. Як розповів "Хрещатику" Володимир Місячний, цього року відмічається висока активність серед підприємств та організацій столиці. "Конкурс тільки стартував, а вже подано 12 заявок на участь у ньому. Цього року ми очікуємо велику кількість учасників, адже вже всім керівникам підприємств зрозуміло, що маркетинг і якість товарів — це ті два ключові питання, що допоможуть українським товаровиробникам посісти належне місце на ринку Укра-

їни та повноправно вийти на світовий ринок", — запевнив пан Місячний.

"Вже надійшла заявка від столичного підприємства на продукцію у сфері інформаційних технологій та вперше заявлено планшетний ПК ImPAD вітчизняного виробництва", — додав Володимир Місячний.

Також експерт назвав декілька столичних підприємств і організацій, які є найбільш активними та постійними учасниками Конкурсу, а саме: ТОВ "Фірма "Фавор", ТОВ "Бетон Комплекс", ПАТ "Макаронна фабрика", ТОВ "Три Ведмеді", ДП ПАТ "Київхліб", ВАТ "Комбінат будіндустрі", ДНВП "Електронмаш", ТОВ "Лан-Україна" тощо. Продукція та послуги цих підприємств неодноразово ставали переможцями Конкурсу.

Навіщо змагатися, якщо можна просто продатися?

Що ж таки дає підприємствам участь у даному Конкурсі? Адже можна "зварганити" товар, вийти з ним на ринок і мати собі зиск. Навіщо зайвий головний біль у вигляді конкурсів, результатів, відповідності стандартам, ліквідації недоліків? Та споживач нині вимогливий, це по-перше. По-друге, кожна компанія мріє про вихід на світові ринки, а там треба відповідати високим стандартам. Тому дедалі більше компаній-виробників праг-

нуть взяти участь у Конкурсі. Що вони практично з цього мають?

Відповідь дуже проста: — отримати незалежну оцінку продукції від експертів Конкурсу;

— розширити маркетингові дослідження та рекламу своєї продукції;

— підвищити інвестиційну привабливість та імідж підприємства.

"За результатами проведення Конкурсу щорічно видається каталог "100 кращих товарів України", який містить інформацію про продукцію та її виробників, які взяли участь у загальнодержавному етапі Конкурсу", — наголосив пан Володимир. Для того, щоб стати учасником, підприємствам потрібно подати пакет документів, що містять:

— відомості про підприємство — учасника Конкурсу;

— опис основних споживчих властивостей продукції (товарів, робіт, послуг), чисельні значення основних показників;

— копію паспорта виробу, інструкції щодо його застосування тощо;

— матеріали, які підтверджують якість продукції (товарів, робіт, послуг): копії протоколів випробувань продукції, копії сертифікатів, декларацій про відповідність, висновків державної санітарно-епідеміологічної експертизи, копії сертифікатів на системи управління якістю на підприємстві, систем екологічного управління, доку-

ментів щодо атестації виробництва тощо. Також, за словами пана Місячного, учасники Конкурсу додатково надають відгуки споживачів та закупівельних організацій, довідки про надходження претензій і рекламаций від споживачів на продукцію (товар, роботу, послугу), результати перевірок контролюючих органів за останній рік, копії дипломів виставок, конкурсів тощо. Серед основних вимог до учасників — документи, що підтверджують якість та безпечність сировини та матеріалів, що використовують, описують у звіті маркетингову політику підприємства (установи, організації), опис основних ринків збуту тощо. А підтвердити якість та безпечність продукції підприємства та організації можуть у акредитованих або атестованих випробувальних центрах (лабораторіях), в тому числі і в ДП "Укрметртестстандарт".

Конкуренція за якість посилюється

Контроль за показниками якості та безпечності у процесі виробництва — запорука випуску якісної та конкурентоспроможної продукції. На цьому наголосив пан Місяч-

ний. "Сучасні методи управління передбачають контроль не тільки готової продукції, а й періодичний контроль сировини та матеріалів, що використовуються у процесі виробництва продукції. Столичні підприємства проводять оцінку відповідності продукції вимогам технічних регламентів, обов'язкову та добровільну сертифікацію продукції та послуг, сертифікацію систем управління, випробування на вміст генномодифікованих організмів та за іншими встановленими нормативними документами показниками, контролюють сировину та матеріали", — запевнив він.

Звичайно, умови участі у Конкурсі стають жорсткішими, тому що між підприємствами зростає конкуренція. Слід зазначити, що за роки участі у Конкурсі багатьма підприємствами та організаціями розроблені та впроваджені системи управління якістю, системи екологічного управління, системи управління безпечністю харчових продуктів, а також інші сучасні системи управління. До таких систем відносяться:

— система управління якістю за ДСТУ ISO 9001;

— система екологічного керування за ДСТУ ISO 14001;

— система управління безпечністю харчових продуктів (НАССР) за ДСТУ 4161 та ДСТУ ISO 22000;

— система управління безпекою та гігієною праці за ОHSAS 18001

Тому конкурс "100 кращих товарів України" є економічно та соціально важливим проектом у сфері виробництва та просування на ринок високоякісних товарів та послуг, який покликаний сприяти підвищенню споживчих властивостей та конкурентоспроможності вітчизняної продукції, впровадженню на підприємствах новітніх технологій та сучасних методів управління.

"Досвід участі у Конкурсі та перемога в ньому стає найкращим прикладом для наслідування всім тим, хто прагне

підвищувати конкурентоспроможність і наблизитись до європейського рівня", — запевнив пан Місячний.

Як наголошує експерт, кращі товари (послуги) вітчизняних виробників-учасників Конкурсу є прекрасним прикладом і переконливим доказом зорієнтованості українських підприємств на задоволення потреб споживачів. Немає сумніву, що цей приклад знайде численних послідовників і сприятиме зміцненню економіки України. За словами директора Департаменту промисловості та розвитку підприємництва КМДА Людмили Денисюк, насамперед конкурс "100 кращих товарів України" — реклама, яка йде усіма засобами масової інформації. "Це і велика виставка, і відбір, і комісія — це та процедура, яка насамперед поширює інформацію про виробників", — зазначила пані Людмила. Також пані Денисюк нагадала, що з боку Київської адміністрації все робиться задля того, щоб створювати умови для розвитку бізнесу та промисловості столиці. "Так, наприклад, з боку київської влади робиться програма на телеканалі ТРК "Київ" — "Зроблено в Києві", де директори столичних підприємств розказують про те, як розпочинали свій бізнес, про продукцію, яку випускають", — зазначає пані Денисюк. Як повідомила пані Людмила, цей Конкурс відбирає кращі підприємства, які отримують інформаційну підтримку і тим самим заявляють про себе. "А це — збільшення випуску та продажу продукції, а для міста — поповнення бюджету, розширення виробництва та створення нових робочих місць", — наголосила пані Денисюк.

Також не зайвим буде сказати, що підприємства — учасники Конкурсу — відзначають, що участь у заході дозволяє привернути увагу споживачів до нових видів продукції та послуг, що сприяє їх просуванню на споживчий ринок.

100 кращих товарів України

Підприємства та організації міста Києва можуть взяти участь у Всеукраїнському конкурсі якості продукції (товарів, робіт, послуг)

— "100 кращих товарів України" у 2014 році.

Конкурс проводиться у два етапи — на Регіональному та Загальнодержавному рівнях за номінаціями:

— продукція (продовольчі товари; промислові товари для населення; товари виробничо-технічного призначення; виробниці народних художніх промислів);

— роботи та послуги, які виконуються або надаються у побутовій та виробничій сферах.

Участь у Конкурсі дозволяє підприємствам:

— отримати незалежну оцінку продукції від експертів Конкурсу;

— брати участь у національній виставці "100 кращих товарів України";

— маркувати свою продукцію логотипом Конкурсу "100 кращих товарів України";

— розширити маркетингові дослідження та рекламу своєї продукції;

— підвищити інвестиційну привабливість та імідж підприємства.

Кінцевий термін подання заявки — 31 березня 2014 року.

Подати заявку на участь у Конкурсі можна за адресою:

ДП "Укрметртестстандарт" 03115, м. Київ, вул. Краснова, 7/1, кімната 108 та на сайтах:

www.csm.kiev.ua, www.ukrcsm.kiev.ua у розділі "Конкурс 100 кращих товарів України"

Контактні особи:

Пителіна Людмила Василівна тел/факс: +38 044 423-04-26, +38 044 423-20-11

Кузьменко Людмила Олексіївна тел. +38 044 423-90-80

СПОЖИВАЧ

“Товарній гвардії” не все дозволено

Як захистити свої права у суперечках з охоронцями супермаркетів

Світлана МАЖУРИНА
“Хрещатик”

Чимало жителів та гостей столиці після відвідин супермаркетів отримують не лише повні кошики товару, але й зіпсований настрій. Адже через незнання своїх прав кияни часто опиняються у пастці та стають об'єктом зловживань охорони магазину, а також жертвами їхніх неправомірних дій. Неодноразово до редакції газети “Хрещатик” зверталися читачі з проханням роз'яснити ситуацію та дати рекомендації, що робити у тих випадках, коли охорона магазину зловживає своїми обов'язками та поводить неналежно. Як захистити свої права та довести “сек'юриті”, що їхні діяння — незаконні та суперечать правовим нормам, читачам “Хрещатика” розповідають правозахисники.

Знай свої права

Коли потенційний покупець переступив поріг магазину, він може зіткнутися з некоректною поведінкою, а то й відвертим хамством з боку охорони торговельного закладу. Окрім того, охорона магазину може, на свій розсуд, заборонити споживачам входити до магазину з особистими речами, здійснювати огляд вмісту сумок покупців та наполягати залишати їх в камерах схову. Та якщо одні відвідувачі магазину виконують ці забаганки, то інші, знаючи свої права, уникають подібних ситуацій. І тут справа в тому, що не всі споживачі обізнані у своїх правах і не знають, що багато дій з боку охорони супермаркету — неправомірні.

Багатьом доводилося бути свідком того, як “сек'юриті” наполегливо вимагають, щоб покупці показували вміст своїх сумок, мовляв, таких правил відвідувачі магазину повинні дотримуватися на вимогу охорони. Таким чином охоронці можуть “причепитися” до будь-якого покупця, мотивуючи свої дії службовими обов'язками. Та насправді, чи має охорона на це право? Виявляється, охоронець не має права зобов'язати відвідувача залишити речі в камері схову, реалізація яких не здійснюється в даному супермаркеті. Якщо ж він на цьому наполягає, відвідувач має право звернутися до керівництва супермаркету або залишити відповідний запис у книзі скарг, пояснює юрист Адвокатської компанії “Кравець і Партнери” Юрій Бабенко і додає, що існує постановою Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 року № 833 “Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів”. У п. 21 цієї постанови чітко визначено, зокрема, наступні обов'язки супермаркету: забезпечити доступ споживачів до торговельних об'єктів без здавання на збереження особистих речей, крім товарів, реалізація яких здійснюється у таких торговельних об'єктах; створити умови для збереження речей споживачів у разі, коли вхід до торговельного об'єкта з товарами, які реалізуються в таких закладах, заборонено.

Як зазначив “Хрещатику” пан Бабенко, що стосується споживачів, то їм варто знати: охоронець магазину може лише запропонувати відвідувачу магазину показати вміст його сумки. І в такому випадку він може показати її вміст добровільно, але й має беззаперечне право відмовитися. А от проводити огляд власних речей споживача охоронець не має права, як і не має права примушувати особу до демонстрації вмісту сумки.

В свою чергу, адвокат АТ АК “Соколовський і Партнери” Василь Грищенко додає: “Огляд сумки покупця має право робити міліція (співробітники міліції). — Ред.” у присутності двох понятних. Якщо ж

охоронець вирвав з рук сумку та порпається в ній, то це все слід зняти на відео або сфотографувати для подальшого доведення незаконності його дій. А також попросити мінімум двох людей виступити свідками його дій та залишити свої координати, щоб у подальшому підтвердити цей факт”.

Крім цього, багатьом доводилося потрапляти або бути свідком ситуації, коли “сек'юриті” забороняли входити до супермаркету з габаритними речами. Мовляв, це внутрішнє розпорядження магазину, якого обов'язково слід дотримуватися.

Адвокат Віталій Сидоренко пояснює: “Де б не доводилося стикатися з габаритними речами — вони завжди створюють незручності. Тому покупець, який зайшов до супермаркету з даною річчю, повинен усвідомлювати, що вона може створювати реальні проблеми і стати джерелом конфліктних ситуацій. Наприклад, один покупець не зможе обійти що річ, інший — поранитися або вдаритися, третій — агресивно відреагує, починається лайка і врешті — трагічне “видворення” порушника на вулицю. Тому охорона, передбачаючи такі ситуації, намагається не допускати подібних інцидентів та не пускати таких покупців до супермаркету. На мій погляд, це законно і обгрунтовано. Адміністрація супермаркету має повне право з метою безпеки людей у торговельному приміщенні взагалі відмовити в обслуговуванні даної особи. І розпорядження буде законним. Інша справа — вимога охорони магазину залишити габаритну річ біля камери зберігання. Тому що залишається незрозумілим: чи бере на себе супермаркет зобов'язання щодо зберігання цієї речі, поки її господар робить покупки, чи ні. Отож остаточне рішення: залишити річ або йти з супермаркету, залишається за покупцем”.

Зі свого боку, правозахисник пан Грищенко каже: “Якщо ж речі, з якими покупець хоче увійти до магазину, там не продаються, то охоронець не має права наполягати, щоб їх покупці залишали у камері схову, в іншому випадку — нехай покажуть таке розпорядження. Якщо воно справді є, його слід сфотографувати, а в подальшому можна скласти скаргу в управління із захисту прав споживачів та прикласти копію розпорядження як доказ неправомірних дій охоронця”. Це стосується, зокрема, й габаритних речей.

Хто відповідає за речі у камері схову?

Вищезазначені ситуації у магазинах обурюють, псуєть настрій, але вони видаються легкими неприємностями порівняно з випадками, коли речі, здані або залишені у камерах схову, у тому числі й на вимогу

“сек'юриті”, зникають. Охоронці у таких випадках лише знизують плечима та вказують на вивіску “Адміністрація за збереження цінних речей відповідальності не несе”. Та чи й справді не несе?

“У ситуації, коли охорона супермаркету пропонує залишити речі у камері зберігання, слід керуватися правилом, викладеним у статті 936 Цивільного кодексу України, згідно з яким зберігач зобов'язується зберігати річ, яка передана йому на зберігання, і повернути цю річ в цілості,— каже адвокат Віталій Сидоренко.— Кожен супермаркет, який виступає у ролі хранителя, має камери для зберігання речей, які закриваються однотипними ключами. Наявність даних камер свідчить про те, що супермаркет бере на себе зобов'язання по зберіганню речей покупця. А от рішення користуватися ними чи ні, має приймати покупець, а не за наполяганням охорони супермаркету”.

Думку фахівця у сфері правових відносин поділяє і юрист Сергій Бабенко, який також стверджує, що за речі, які знаходяться у камерах схову, супермаркет несе відповідальність.

“До обов'язків супермаркету входить створення умов для збереження речей споживачів, навіть попри наявність повідомлень про зворотне. Повідомлення про те, що суб'єкт господарювання не несе відповідальності за речі, які знаходяться в камерах схову, є таким, що не відповідає дійсності”, — резюмує експерт.

Разом з тим, досить розповсюджене явище, коли під час біганини по магазину споживачі так метушаться, що забувають забрати речі у камерах схову. І згадують про них вже вдома. Добре, якщо людина, повернувшись до магазину, забрала їх з комірочки. Однак що робити, коли речі з камери схову зникли? Чи то скринька була відчинена, але порожня, або ж, навпаки, комірочка зачинена, та все ж речей нема. А тому на підмогу стають доречні фахові поради правознавців.

Зі слів юриста пана Бабенка, здаючи речі на зберігання до камер схову в супермаркеті, юридично відвідувач укладає з магазином договір зберігання. Оскільки при цьому строк дії договору не обумовлює-

ється, вважається, що він є укладеним на невизначений строк. Тож, якщо особа забула забрати свої речі з камери схову, а на наступний день їх не виявила, вона має право на компенсацію, відповідно до чинного законодавства.

“Доказом того, що покупець дійсно залишив речі в камері схову супермаркету, є ключ з номером комірочки,— пояснює адвокат Віталій Сидоренко.— Покупець, який виявив пропажу речей, повинен викликати міліцію і за фактом крадіжки написати заяву. В заяві потрібно вказати, що було вкрадено і на яку суму”. Пан Сидоренко наголошує, міліція зобов'язана прийняти заяву, оскільки відмова у її прийнятті може бути оскаржена у прокуратурі. До того ж, він радить усім покупцям проконтролювати, щоб представники міліції одразу ж переглянули записи на камери відеоспостереження, поки охорона супермаркету під будь-яким приводом їх не знищила. Адже відеозапис є основним джерелом інформації, яка допоможе встановити злочинця.

Зіпсований товар не завжди оплачує покупець

Якщо ви під час закупівель в магазині випадково розбили або пошкодили товар, не варто поспішати сплачувати за нього, а слід достеменно розібратись у ситуації, радять юристи.

“Покупець не зобов'язаний оплачувати товар, якщо його пошкодження або знищення сталося внаслідок правомірних дій. Наприклад, якщо покупець взяв із прилавка скляну пляшку, і раптом на підлогу падають інші пляшки, що стоять поряд та які були неправильно виставлені. Але якщо ж покупець навмисне своїми неправомірними діями порушує цілісність товару, що в кінцевому результаті це можна розцінювати як заподіяння шкоду, тоді він зобов'язаний оплатити цю шкоду в повному обсязі”, — коментує адвокат Сидоренко.

“При цьому, якщо відвідувач розбив чи пошкодив товар, він не є автоматично винним у цьому. Так якщо, наприклад, полицьки, на яких містяться товари, не оснащені бортиками, то провини відвідувача буде

дуже складно довести”, — наголошує Сергій Бабенко.

Пан Сидоренко визнає, не варто поспішати оплачувати заподіяний збиток добровільно, це завжди можна встигнути зробити. Якщо ж працівники супермаркету вимагають відшкодування збитків, нехай звертаються до суду.

Або, наприклад, беручи візок для здійснення покупок, навряд чи хтось із споживачів може припустити, що він несправний. А це може обернутися неприємною ситуацією для покупця — покупки випадають, а товар подекуди істотно пошкоджується. Тож залишається питання, хто повинен сплачувати за такий товар?

За словами юриста Адвокатської компанії “Кравець і Партнери” Сергія Бабенка, якщо візок використовувався відвідувачем за призначенням, то має місце провина працівників суб'єкта господарювання, які зобов'язані слідкувати за технічним станом візків.

У свою чергу, правознавець Василь Грищенко визнає, що факт несправності візка слід зафіксувати одразу після події — сфотографувати, зняти на відео, попросити людей бути свідками та скласти з представниками магазину акт про його несправність та наслідки, до яких це призвело. Та визнати обов'язок покупця зі сплати за пошкоджений товар може лише суд своїм рішенням, що набрало законної сили. А тому у судовому засіданні слід буде доводити обставини події та її причину: несправність візка, що належить магазину та відсутність вини з боку покупця.

“Але якщо візок був справний, а товар пошкодився чи зіпсувався внаслідок недбалості відвідувача, то відповідальність, звичайно, лежатиме на ньому”, — резюмує пан Бабенко.

Тож якщо ви будете обізнаними у своїх правах та аргументовано їх доведете представникам охорони супермаркету, закон на вашій стороні. І ніхто не в змозі вас примушувати до вчинення протиправних дій всупереч вашій волі. Однак якщо все ж виникли негаразди, конфліктна ситуація з охоронцями магазину — викликайте міліцію та вирішуйте ситуацію у присутності правоохоронних органів та свідків ●

Кінопрем'єри тижня

"ДАЛЛАСЬКИЙ КЛУБ ПОКУПЦІВ"

Країна: США
Студія: Voltage Pictures
Режисер: Жан-Марк Валлі
У ролях: Метью МакКонахі, Дженніфер Гартнер, Джаред Лето, Деніс О'Харе
Бюджет: 6 млн дол США
Тривалість: 118 хв.
Вікові обмеження: 18 років
Техаському ковбою і хулігану Рону Вудрофу ставлять страшний діагноз - ВІЛ - і дають 30 днів життя. Головний герой і не думає здаватися. Після безглузких походів по лікарях він налагоджує вигідний бізнес - контрабанду нелегальних, але таких, що затримують розвиток хвороби, ліків і організовує "Далласський клуб покупців" для ВІЛ-інфікованих. Допомагає йому у цьому новий друг, транссексуал Рейон. Картина заснована на реальних подіях і нещодавно отримала три "Оскари", в тому числі і за гру акторів - МакКонахі і Джаред Лето.
В кінотеатрах "Київ", "Сінема-Сіті Київ", "Жовтень", мережі кінотеатрів "Баттерфляй"

"NEED FOR SPEED: ЖАГА ШВИДКОСТІ"

Країна: США
Студія: DreamWorks SKG
Режисер: Скотт Во
В ролях: Аарон Пол, Імоджен Путс, Домінік Кулер, Майкл Кітон
Бюджет: 66 млн дол США
Тривалість: 122 хв.
Вікові обмеження: 12 років

Знятий за мотивами однойменної комп'ютерної гри - найпопулярнішого симулятора гонок, фільм повертає глядачів до захоплюючого жанру кіно про автомобілі. Відсидівши у в'язниці за злочин, якого не

скоював, вуличний гонщик і механік Тобі Маршалл вирішує помститися, вигравши великий заїзд суперкарів через уся країну. Дізнавшись про це, його колишній бізнес-партнер призначає кругленьку суму за його голову. У фільмі покажуть шість суперкарів, а під час зйомок за кермом знаходились професійні гонщики.

В кінотеатрах "Україна", "Сінема-Сіті Київ", мережі кінотеатрів "Баттерфляй" і "Одеса кіно"

"ВІТЕР ДУЖЧАЄ"

Країна: Японія
Студія: Studio Ghibli
Режисер: Хаяо Міядзакі
Тривалість: 126 хв.
Вікові

обмеження: 12 років
Герой прощальної анімаційної роботи оскароносного Міядзакі - Дзіро, він з дитинства мріє про польоти і літаки, здатні обігнати вітер. Не ставши пілотом через короткозорість, Дзіро придумує моделі літаків і стає одним з кращих авіаконструкторів світу. На шляху до успіху він переживає великий землетрус в Токіо, зустріне кохання свого життя. До Дзіро звернеться і керівництво країни з проханням створити винищувач, який стане грізною зброєю в майбутній війні.

В кінотеатрах "Київ", "Жовтень", "Сінема-Сіті Київ, мережі кінотеатрів "Баттерфляй"

КІНОТЕАТРИ

"Київ", вул. В. Васильківська, 19, тел.: (044) 234-73-81, 234-33-80, www.kievkino.com.ua
"Жовтень", вул. Костянтинівська, 26, тел.: (044) 417-27-02, www.zhovten-kino.kiev.ua
"Кінопалац", вул. Інститутська, 1, тел.: (044)490-70-60, www.kinopalace.net
"Сінема-Сіті Київ", ТРЦ "Оушен плаза", вул. Горького, 176, тел.: (044) 230-72-30, www.cinemacity.kiev.ua
Мережа кінотеатрів "Баттерфляй", www.kino-butterfly.com.ua:
"Більшовик", вул. Гетьмана, 6, тел.: (044) 200-90-10
"Ультрамарин", вул. Урицького, 1-а, тел.: (044) 206-03-62, 206-03-70
"DeLuxe", вул. Горького, 50, тел.: (044)206-13-22, 206-13-24
Мережа кінотеатрів "Одеса кіно", www.kinoodessa.com:
ТЦ "Україна", просп. Перемоги, 3, тел.: (044) 496-15-11, 496-15-51
ТЦ "Квадрат", бульв. Перова, 36, тел.: (044) 538-17-70, 538-17-71

Дитяча афіша

ЦИРК

Адреса: пл. Перемоги, 2
Тел: (044)486-39-27, www.circus.kiev.ua

14 березня (пт.) — 19.00, 15 березня (сб.) — 13.00, 17.00, 16 березня (нд.) — 13.00, 17.00 "Слони-велетні повертаються", Інтернаціональний цирк братів Гартнерів, дітям до 5-ти років вхід безкоштовно без надання вільного місця

ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Адреса: пл. Івана Франка, 3
Тел: (044) 279-59-21, 279-71-01, www.ft.org.ua
16 березня (нд.) — 12.00 "Лускунчик", мюзикл, Ернест Теодор Амадей Гофман

ТЕАТР ОПЕРЕТИ

Адреса: Червоноармійська, 53/3
Тел: (044)287-62-57, www.operetta.com.ua
16 березня (нд.) — 12.00 "Лампа Аладдіна", музична казка, С. Бедусенко

ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ УКРАЇНИ

Адреса: вул. Володимирська, 50
Тел: (044)455-90-87, www.opera.com.ua
16 березня (нд.) — 12.00 "Чіполліно", балет на 3 дію, К. Хачатурян

ТЕАТР НА ЛИПКАХ

Адреса: вул. Липська, 15/17
Тел: (044)253-62-19, www.tuz.kiev.ua

15 березня (сб.) — 11.00 "Догоридригом", казка-гра, К. Драгунська, 1 год. 20 хв., для дітей від 5-ти років
15 березня (сб.) — 12.00 "Снігова королева", музична казка, Г.-Х. Андерсен, 1 год. 30 хв., для дітей від 7-ми років

16 березня (нд.) — 11.00 "Не хочу бути собакою", казка-гра на 1 дію, С. Белов, С. Куваєв, 1 год. 10 хв., для дітей від 5-ти років

16 березня (нд.) — 12.00 "Снігова королева", музична казка, Г.-Х. Андерсен, 1 год. 30 хв., для дітей від 7-ми років

ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

Адреса: вул. Межигірська, 2
Тел: (044)425-42-80, www.musictheatre.kiev.ua
13 березня (чт.) — 13.00 "Білосніжка та семеро гномів", балет на 2 дії, Б. Павловський, 1 год. 45 хв.
14 березня (пт.) — 19.00 "Карміна Бурана", сценічна

канти, К. Орфф
15 березня (сб.) — 12.00 "Попелюшка", балет на 2 дії, С. Прокоф'єв, 2 год.
16 березня (нд.) — 12.00 "Пригоди Буратіно", мюзикл на 2 дії, О. Білаш, 1 год. 40 хв.
16 березня (нд.) — 15.00 "Пригоди Буратіно", мюзикл на 2 дії, О. Білаш, 1 год. 40 хв.
18 березня (вт.) — 19.00 "Кармен.ТВ", балет на 2 дії на музику Ж. Бізе, "Київ модерн-балет"
19 березня (ср.) — 19.00 "Кармен.ТВ", балет на 2 дії на музику Ж. Бізе, "Київ модерн-балет"

ТЕАТР ЛЯЛЬОК

Адреса: вул. Грушевського, 1-а
Тел: (044)278-58-08, www.akadempuppet.kiev.ua
15 березня (сб.) — 11.00 "Троє поросят", Г. Усач, С. Фремов, 45 хв., для дітей від 3-х років
15 березня (сб.) — 13.00 "Попелюшка", Е. Шварц, 50 хв., для дітей від 4-х років
15 березня (сб.) — 17.00 "Чарівна лампа Аладдіна", Н. Гернет, 60 хв., для дітей від 4-х років
16 березня (нд.) — 11.00 "Таємничий гіпопотам", В. Лівшиць, І. Кичанова, 30 хв., для дітей від 3-х років
16 березня (нд.) — 13.00 "За шумом велінням", Є. Тараховська, 50 хв., для дітей від 3-х років
16 березня (нд.) — 17.00 "Золотий ключик", О. Толстой, 65 хв., для дітей від 3-х років

Театральна афіша

13 — 19 березня

ТЕАТР РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Адреса: вул. Б. Хмельницького, 5
Тел: (044)234-42-23, www.rusdram.com.ua
13 березня (чт.) — 19.00 "Сто п'ять сторінок про кохання", історія у двох частинах, сценічна композиція М. Резникова, 2 год. 30 хв.
13 березня (чт.) — 20.00 "Олександр Вертинський. Бал Господень...", моноспектакль, 1 год. 25 хв.
14 березня (пт.) — 19.00 "Дерева помирають стоячи", Алехандро Касона, 2 год. 10 хв.
14 березня (пт.) — 20.00 "Янголято, або Сексуальні неврози наших батьків", Л. Барфус, 1 год. 50 хв.
15 березня (сб.) — 12.00 прем'єра "Жінка і чиновник", комедія, Альдо Ніколаї, 1 год. 30 хв.
15 березня (сб.) — 18.00 "Сказана кров", Нуркан Ерпулат, Йенс Хілльє, 1 год. 40 хв.
15 березня (сб.) — 19.00 "Дон Кіхот. 1938 рік", драма, Михайло Булгаков за Мігелем Сервантесом, 2 год. 10 хв.
15 березня (сб.) — 20.00 "Валентинів день", драма, Іван Вирипаєв, 1 год. 40 хв.
16 березня (нд.) — 12.00 "Останнє кохання", мелодрама, Валерій Мухар'ямов, 2 год. 15 хв.
16 березня (нд.) — 18.00 "Прощальне танго", трагікомедія, Альдо Ніколаї, 2 год. 10 хв.
16 березня (нд.) — 19.00 "Дивна місіс Севідж", трагікомедія, Джон Патрік, 2 год. 45 хв.
16 березня (нд.) — 20.00 "Страждання юного Вертера", драма, Йоганн Вольфганг фон Гете, 1 год.
17 березня (пн.) — 19.00 "Бабині

літо", лірична комедія, Айвон Менчелл, 2 год. 40 хв.
18 березня (вт.) — 19.00 прем'єра "Д-р", комедія, Браніслав Нушич, 3 год.

ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Адреса: пл. Івана Франка, 3
Тел: (044)279-59-21, 279-71-01, www.ft.org.ua

13 березня (чт.) — 19.00 "Поміж небом і землею", голлівудська мрія, Ігор Афанасьєв
13 березня (чт.) — 19.00 "Кін IV", трагікомедія, Григорій Горін
14 березня (пт.) — 19.00 "Шельменко-денщик", комедія, Григорій Квітка-Основ'яненко
14 березня (пт.) — 19.00 "Стара жінка висиджує", моновистава, Тадеуш Ружевиц
15 березня (сб.) — 19.00 "Назар Стодоля", лицарська балада, Тарас Шевченко
15 березня (сб.) — 19.00 "Увертюра до побачення", сценічна версія Андрія Приходька за новелою Івана Франка "Сойчине крило"
16 березня (нд.) — 19.00 "Самотня леді", мелодрама, Ігор Афанасьєв
16 березня (нд.) — 19.00 "Квітка Будяк", за мотивами п'єси Миколи Куліша "Маклена Граса"

17 березня (пн.) — 19.00 "Кін IV", трагікомедія, Григорій Горін
18 березня (вт.) — 19.00 "Дві квітки кольору індиго", хореографічна драма, Олександр Білозуб
19 березня (ср.) — 19.00 "Райське діло", автопортрет перед дзеркалом за творами Івана Малковича

ТЕАТР ДРАМИ І КОМЕДІЇ НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ

Адреса: Броварський просп., 25
Тел: (044)517-89-80, www.drama-comedy.kiev.ua
13 березня (чт.) — 19.00 "Сильвія", лірична комедія, 2 години
14 березня (пт.) — 19.00 "Чотири причини вийти заміж", комедія про кохання, Р. Баєр, 2 год.
15 березня (сб.) — 15.00 "Три сестри", А. Чехов, 2 год. 40 хв.
15 березня (сб.) — 19.00 "Ідеальна пара", Марк Камолетті, 2 год.
16 березня (нд.) — 15.00 "Трохи вина... або 70 обертів", комічне дійство з неаполітанськими піснями, Л. Піранделло, 1 год. 40 хв.
16 березня (нд.) — 19.00 "Опіскін. Фома!", ексцентрична комедія, Ф. Достоєвський, 2 год. 30 хв.
18 березня (вт.) — 19.00 "Мене немає (Пізно лякати...)", В. Сигарев, Л. Проталін, 2 год.
18 березня (вт.) — 19.00 "Анна Кареніна", Лев Толстой, 2 год. 30 хв.
19 березня (ср.) — 19.00 "Дрібний біс", трагікомедія, Федір Сологуб, 2 год. 35 хв.
19 березня (ср.) — 19.00 "Вечір з гарненькою та самотньою", лабораторія молоді режисури, за п'єсою Олега Єрнева, 1 год. 30 хв.

ТЕАТР НА ПОДОЛІ

Адреса: Андріївський узвіз, 20-б (театральна гостьова), В. Васильківська, 103 (Палац "Україна")
Тел: (044)33-222-17, www.theatreonpodol.com

13 березня (чт.) — 19.00 "La bonne Анна, або Як зберегти сім'ю", комедія, 1 год. 50 хв., Малий зал Палацу "Україна"
14 березня (пт.) — 19.00 "Я — Марія Каллас", драма, Терренс МакНеллі, 2 год. 20 хв., театральна гостьова
14 березня (пт.) — 19.00 "Минулого літа в Чулимську", драма Олександра Вампілова, Малий зал Палацу "Україна"
16 березня (нд.) — 19.00 "Люксембурзький сад", фантазія-шансон, 1 год. 10 хв., театральна гостьова
16 березня (нд.) — 19.00 "Гравці", комедія, 2 год. 10 хв., Малий зал Палацу "Україна"
18 березня (вт.) — 19.00 "Дивакуватий Журден", комедія з музикою та танцями, Малий зал Палацу "Україна"
19 березня (ср.) — 19.00 "Мертві душі", комедія за поемою М. Гоголя, 2 год. 20 хв., Малий зал Палацу "Україна"

ТЕАТР НА ЛИПКАХ

Адреса: вул. Липська, 15/17,
Тел: (044)253-62-19, www.tuz.kiev.ua
15 березня (сб.) — 18.00 "Сон літньої ночі", феєрія, В. Шекспір, 2 год. 30 хв.

16 березня (нд.) — 18.00 "Сон літньої ночі", феєрія, В. Шекспір, 2 год. 30 хв.

19 березня (ср.) — 19.00 прем'єра "Шиндай", драма, І. Афанасьєв

ТЕАТР ОПЕРЕТИ

Адреса: Червоноармійська, 53/3
Тел: (044) 287-62-57, www.operetta.com.ua
13 березня (чт.) — 19.00 "Містер Ікс", оперета, І. Кальман
14 березня (пт.) — 19.00 "Мадемуазель Нітуш", історія одного перевтілення, Ф. Ерве
16 березня (нд.) — 19.00 "Таке єврейське щастя", мюзикл, І. Поклад
19 березня (ср.) — 19.00 "Весела вдова", оперета, Ф. Легар

ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ УКРАЇНИ

Адреса: вул. Володимирська, 50
Тел: (044)455-90-87, www.opera.com.ua
13 березня (чт.) — 19.00 "Ромео і Джульєтта", балет на 3 дії, С.Прокоф'єв
14 березня (пт.) — 19.00 "Кармен", опера на 3 дії, Ж. Бізе, виконується французькою мовою
15 березня (сб.) — 19.00 "Вклонімося Великому Тарасу", концертна програма з нагоди 200-річчя Т.Шевченка
16 березня (нд.) — 19.00 "Аїда", опера на 4 дії, Дж. Верді, виконується італійською мовою
18 березня (вт.) — 19.00 "Віденський вальс", балет на 2 дії, Йоган Штраус (батько), Йозеф Штраус, Йоган Штраус (син)
19 березня (ср.) — 19.00 "Турандот", опера на 3 дії, Дж. Пуччіні, виконується італійською мовою

Ведуча рубрики Марія БЕЛІЄВА,
kreschatic_culture@ukr.net

МЕДИЦИНА

Рух — це життя

Здоровий спосіб життя сприяє зменшенню ризику захворюваності, позбавляє від депресій та стресів, позитивно діє на економіку країни

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ
спеціально для "Хрещатика"

На вулиці українських міст прийшла весна. Погода стає теплішою, сонце радує перехожих, а повітря наповнюється ароматами пробудження природи. Все навколо нас починає рухатись, жити, поступово прокидається. Але, на жаль, цього не можна сказати про людину. Навіть чудова сонячна погода не завжди може змусити нас залишити стіни офісу чи власної домівки та провести час на свіжому повітрі. Не кажучи вже про активний відпочинок, якому так сприяє прихід весняної пори. До речі, а чи знаєте ви, що кожного року в світі від недостатньої фізичної активності вмирає більше трьох мільйонів людей?

В отців сучасної гімнастики — давніх греків — існувало таке поняття, як "арете". На сучасний лад це можна перекласти як "гідність", "поміркованість". Греки вважали, що кожна людина може досягти стану "арете", свідомо розвиваючи у собі розум, тіло та душу. Не останнє місце в цьому процесі розвитку греки віддавали саме фізичному розвитку. Чого варта система фізичного виховання людини, яка починалася із раннього дитинства і продовжувалась все життя. Ось лише невеликий перелік вправ та видів спорту, які все життя практикували греки: біг, стрибки, метання списа, боротьба, плавання, кулачний бій, верхова їзда, стрільба з лука, їзда на колісницях, тра в м'яч. Ідеалом вважався тип людини, яка досягла успіху одночасно у філософії, поезії та спорті. Багато давньогрецьких мислителів брали участь в Олімпійських іграх (наприклад, відомо про олімпійський досвід Демосфена, Демокрита, Сократа, Аристотеля і Гіппократа). А такий відомий багатьом нам ще зі школи філософ, як Піфагор, був багаторазовим чемпіоном Греції із кулачного бою.

Греки були впевнені в тому, що гімнастика та спорт — це не тільки красиво та почесно, але і корисно. "Гімнастика є цілою частиною медицини" — ці слова приписують відомому філософу Платону. В Давній Греції величезну увагу приділяли саме оздоровчому ефекту фізичних навантажень. Потім ці погляди перейшли у спадок Римській цивілізації, на фундаменти якої постав сучасний європейський світ. Ми перейняли у греків філософію, медицину, геометрію, поезію, театр і багато чого іншого. Але античне захоплення фізичними вправами та впевненість у лікувальних впливах фізичних навантажень сучасні нащадки еллінів поступово втрачають. І наслідки цього не змушують чекати на себе.

Смерть від лінощів

Серед недоліків сучасної цивілізації називають багато різних явищ. Зростаюча бідність, екологічне забруднення, урбанізація, економічні кризи та локальні війни. Однак на фоні цього майже зовсім поза увагою залишаються такі типові для нашого часу явища, як збільшення кількості людей із надмірною вагою, поширення тютюнопаління серед молоді і дефіцит фізичної активності. Особливо дивує останній пункт. На противагу вже згаданим давньогрецьким принципам всеосяжної фізичної підготовки, сучасні європейці, на жаль, віддають перевагу менш активному способу життя. Як наслідок, згідно з даними ВООЗ, тільки у 2008 році близько 31 % людей (28 % чоловіків і 34 % жінок) у віці 15-ти років і старше в світі були достатньо фізично активними. А ось наслідки цього справді жахливі. Приблизно 3,2 мільйона щорічних випадків смерті пов'язані з недо-

статною фізичною активністю. Відомо, що саме недостатня фізична активність є четвертим за впливовістю фактором ризику розвитку неінфекційних захворювань у світі. Кожен четвертий випадок розвитку раку молочної залози, майже кожен третій випадок цукрового діабету та ішемічної хвороби серця викликаний саме тим, що людина більшу частину свого свідомого життя недостатньо активна. Крім цього, люди, які не практикують фізичні вправи або ж ведуть пасивний спосіб життя, більш схильні до депресії, більш вразливі до стресів та нервових перенапружень, демонструють нижчі показники інтелектуальної роботи.

Не менший вплив малоактивний спосіб життя має на економіку країни та світу. Смертність, зростання захворюваності та суттєве зниження якості життя завдає суттєвих економічних втрат. Так, наприклад, в Англії щорічні збитки від зростання відсотку непрацездатних громадян складають від 3 до 12 млрд євро. Втрати, пов'язані із надмірною масою тіла та ожирінням, можуть досягати 9,6-10,8 млрд євро щорічно. В іншій європейській країні — Швейцарії — прями втрати на компенсацію наслідків малорухомого способу життя людей становлять 1,1-1,5 млрд євро. Ці цифри повністю руйнують уявлення про те, що питання "який спосіб життя та відпочинку обрати", є суто особистим та не зачіпає інтересів суспільства. Зачіпає, причому інтереси всіх громадян.

В чому ж полягає причина того, що люди стали менше займатися своєю фізичною формою? На думку експертів Європейського регіонального бюро ВООЗ, треба виділяти три основних детермінанти малоактивного способу життя:

1) індивідуальні фактори, або суб'єктивне ставлення самої людини до фізичної активності.

Цю причину добре описує фраза: "хто має бажання — шукає можливість, а хто його не має — шукає виправдання". Фізична активність — це не виправдане, "неефективне" з точки зору організму, витрачання власної енергії. Тому подолати внутрішній опір організму, який сприймається нами як лінькуватість, досить важко. Але зрозумівши користь, яку несуть із собою фізичні вправи, легше упоратися із власним небажанням пробігтися пару кілометрів після роботи.

2) Мікросередовище, яке оточує людину і до якого належать умови проживання та праці, правила та суспільні норми і т. д.

Регулярно займатися фізичними вправами або гімнастикою складно, якщо ви більшу частину дня витрачаєте на важку фізичну працю або конфлікти із оточуючими. Так само важко подолати традиційні стереотипи людей, які проживають поряд (особливо це стосується людей похилого віку, фізична активність яких не завжди зустрічає схвальні відгуки в оточення) щодо фізичних навантажень.

Фото: Олекса ЧЕРЕВАТИЙ

3) Макросередовище. До цієї групи причин можна віднести загальну екологічну ситуацію, соціально-економічний та політичний стан в країні. Як відомо, війна та економічна криза не сприяє регулярній поміркованій фізичній активності.

Перелік причин пасивного стилю життя може бути продовжений не в останню чергу за рахунок таких традиційних для сучасного суспільства явищ, як зростаюча автомобілізація суспільства, популярність відпочинку "біля комп'ютера", калорійне та нездорове харчування і т. д. В той же час необхідно чітко зрозуміти, що першою і найголовнішою причиною малоактивного способу життя є суб'єктивне небажання самої людини витрачати сили та час на фізичні вправи. В цьому випадку використовуються найрізноманітніші виправдання: від віку та робочого графіку до "шкідливих" та трагічних наслідків зайняття спортом і т. д.

Фізична активність — це не завжди спорт

Помилковою є думка про те, що регулярне заняття тільки спортом або тільки важкими навантаженнями має користь для організму. Все інше (наприклад, прогулянки або проста гімнастика) несуть скоріше психологічне заспокоєння. Віра в подібні твердження відбиває бажання робити навіть найменші навантаження, що негативно впливає на фізичне та навіть психічне здоров'я людини. Запам'ятайте: спорт — це завжди фізична активність, але фізична активність — це далеко не завжди спорт. Насправді, фізична активність (physical activity), згідно із визначенням європейських вчених, це "будь-яка робота, що здійснюється скелетною мускулатурою, яка веде до таких витрат енергії, які перевищують витрати організму у стані спокою". Фізична активність включає в себе будь-яку м'язову активність, в тому числі ходьбу, танці, рухливі ігри, роботу в саду чи на городі, а також заняття фізкультурою та спортом. У європейців поширений такий термін, як "оздоровча фізична активність" (health-enhancing physical activity), в якому особливо підкреслюється взаємозв'язок між фізичними впра-

вами та позитивними наслідками для стану здоров'я. Це сприяє не тільки популяризації рухливого способу життя, а й обумовлює науковий підхід до вивчення впливу фізичних вправ на здоров'я громадян.

Регулярна фізична активність дозволяє людині:

— суттєво покращити стан своєї мускулатури, а також серцевої і дихальної систем;

— покращити стан кісток та функціональність скелету;

— знизити показники ішемічної хвороби серця, високого кров'яного тиску, інсульту, діабету, раку товстої кишки і молочної залози, а також депресії;

— зменшити ризик падінь і переломів шийки стегна або хребців;

— легше контролювати та підтримувати нормальну вагу тіла.

Фізичні навантаження для людини підпадають під дію народної істини "корисно лише в міру". Те, що буде прийнятним та ефективним для підлітка, може призвести до травми у людини більш похилого віку. Тут виникає питання про раціональні межі фізичних навантажень та особливий підхід до кожної людини. Як і в медицині, перед тим, як різко змінити свій традиційний спосіб життя, варто проконсультуватися зі спеціалістом. Але якщо ви не ставите перед собою мети олімпійських звершень, а просто готові приділити трохи часу для власного здоров'я, достатньо буде і власного бажання. Нижче наведені рекомендації Європейського бюро ВООЗ щодо фізичної активності відповідно до віку.

А що ж в Україні?

У нас так само переймаються проблемою недостатньої фізичної активності громадян. Згідно з Концепцією "Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки", яка ще три роки тому була схвалена Кабінетом Міністрів України, в нашій країні спостерігається погіршення стану здоров'я населення з різко прогресуючими хронічними хворобами серця, гіпертонією, неврозом, артритом, ожирінням тощо. Це знижує кількість фізично підготовлених лю-

дей в країні. Автори документу наводять цифри, згідно з якими, порівняно з 2007 роком, кількість осіб (маються на увазі в першу чергу діти шкільного віку), які віднесені за станом здоров'я до спеціальної медичної групи, збільшилася на 40 %. Які показники погіршення здоров'я через малорухливий спосіб життя у більш старшого населення, в документі не сказано. Але із великою впевненістю можна стверджувати, що ці цифри не менші за зазначені "шкільних" 40 %. Чого лише вартий той факт, що українці за показниками смертності від серцево-судинних, онкологічних захворювань та діабету випереджають більшість країн ЄС (а як вже зазначалося, малорухливий спосіб життя є одним із факторів ризику розвитку цих захворювань). Для вирішення цієї проблеми пропонується, наприклад, створити умови "для розвитку регулярної рухової активності різних верств населення для зміцнення здоров'я з урахуванням інтересів, побажань, здібностей та індивідуальних особливостей кожного".

Не оминає проблеми малорухливості і МОЗ України. У неодноразово згадуваному нами Проекті Закону України "Про Загальнодержавну програму "Здоров'я — 2020: український вимір" передбачені заходи зі сприяння фізичній активності та розвитку інфраструктури здоров'я. Так, наприклад, пропонується залучити громадян до регулярних занять фізичною культурою та спортом шляхом удосконалення програм фізичного виховання, індивідуалізації програм фізичного виховання. Також пропонується створити розгалужену інфраструктуру та індустрію здоров'я і активного відпочинку шляхом будівництва фізкультурно-оздоровчих комплексів, сучасних спортивних майданчиків, басейнів, соціальних спортивних залів і навіть виділення території для прогулянок пішки. Однак, як нам відомо, проект закону поки що не прийнятий, і взагалі — сказати — ще не означає зробити. Тому поки що в Україні лише констатують погіршення здоров'я через малорухливий спосіб життя громадян та покладають надії на суто громадські ініціативи, які все частіше з'являються в різних регіонах країни ●

Надія на порятунок

Саме її вселяли в серця людей проповіді Серапіона Володимирського

Олександр БАРКІН
"Хрещатик"

Наприкінці XII століття Київська Русь розділилася на декілька незалежних держав. Як зазначив відомий історик Лев Гумільов, державний розпад Русі відображав розпад етнічної системи: хоча у всіх князівствах жили, як і раніше, русичі і всі вони залишалися православними, відчуття етнічної єдності між ними руйнувалося. Боролися між собою військово-політичні угруповання, що стояли за князями, виражаючи інтереси тих або інших земель роздробленої Руської держави. Братовбивчі усобиці знекровили міста, села, князівства, які невдовзі потрапили під ординську навалу. Вже незабаром після татаро-монгольського нашествия у руської людини виникає потреба в осмисленні причин падіння Русі. Одним з перших на цю тему почав говорити чернець Києво-Печерського монастиря, а потім єпископ Володимирський, Суздальський і Нижегородський Серапіон (пом. 1275). Сьогодні відомо п'ять "Слів", що, швидше за все, складає лише малу частину його творчої спадщини.

У основі світогляду Серапіона Володимирського лежить ідея величчя людини, створеної Господом: "Господь створив нас великими...". І ця величчя виявляється в заповіді любові, закладеної в серця людей Самим Господом як найголовнішою: "Владики нашого найважливіша заповідь — любіть один одного, милість майте до всякої людини, любіть ближнього свого як самого себе". І лише любов'ю можна влаштувати нормальне людське життя: "Завжди перебуваючи в любові, спокійно ми заживемо!".

Якщо ж люди зможуть дотримати Божої заповіді, то Господь дарує їм і радісне життя на землі, і вічний порятунок, і життя в Царстві Небесному після смерті, заради якого, власне кажучи, і були створені люди: "І милість Господня на нас вилється, і всі ми в радості по-

живемо на нашій землі, після відходу від світу цього прийдемо радісно, як діти до Отця, до Бога свого і успадковуємо Царство Небесне, заради якого Господом створені були".

Проте люди не здатні перебувати в Господній благодаті і дотримувати Його заповідей. Ті, хто не справляється з багатьма спокусами, впадають в гріхи. Саме у етичному зубожінні руського народу, в забутті ним християнських заповідей Серапіон Володимирський бачить головну причину нового, рабського, приниженого положення Русі, завойованої татарами. "Хто ж нас до цього довів — задає він риторичне питання і дає відповідь: "Наше безвір'я і наші гріхи, наша неслухняність, нерозкаяність наша". І Серапіон з гіркотою і болем перераховує гріхи руського народу: брехня, наклеп, грабунки, крадіжки,

розбій, лихослів'я, перелюбство, заздрість, злість, ненависть, жадібність. Серапіон Володимирський не зупиняється на перерахуванні лише цих етичних гріховних якостей. До гріхів він відносить погані і немилостиві суди, і несправедливі здрисств, безжалісне лихварство, тобто соціальні явища. Таким же гріховним вважає Серапіон і відродження язичницьких звичаїв — чаклунства, ворожіння. А зовсім тяжке враження на нього справляє відродження людських жертвопринесень: "Але ви ще язичницьких звичаїв тримаєтеся: у чаклунство вірите і у вогні спалюєте безневинних людей, і тим насилаете на всю обшину і місто вбивство".

На переконання Серапіона Володимирського, саме за ці гріхи Русь і покарана Господом. У "Словах" Сера-

піона предстає яскрава картина "кар Божих", яким вона піддалася, найстрашнішим з яких стало татарське нашествя. Причому, на думку мислителя, Господь заздалегідь попереджав руський народ про Свій гнів. Серапіон перераховує багато ознак, що сталися задовго до татарського завоювання: голод, мор і землетрус, що обрушилися на Русь у 1230 році, сонячне затемнення 28 лютого 1206 року, затемнення місяця 3 лютого 1207 року, поява комет у 1223-му і 1230 роках. Всі ці природні явища і були попередженнями Господніми про гріховність руського народу.

Як бачимо, у поглядах Серапіона Володимирського найбільшу роль грає ідея страху Божого як покарання за гріхи. Проте випробування страхом Божим — це і

— необхідне покаяння, позбавлення від гріхів, духовне відродження, без якого неможливо подолати внутрішні розбрати і об'єднати сили у боротьбі з ворогом. Покаяння і не повернуться до Господа: "Благаю вас, брати, кожного з вас: вникніть в помисли ваші, побачте очима серця ваші справи, зненавидьте їх і відліньте, до покаяння прийдіть". І чим ширіше розкаяння, тим швидше Всемиловичий Господь пробачить руських людей і поверне їм своє заступництво. І не даремно Серапіон упевнений, що Господь "чекає нашого покаяння, милувати нас хоче, хоче позбавити від біди, хоче від зла врятувати!".

У цьому сенсі Серапіон Володимирський чітко усвідомлює і формулює завдання, що стоять перед Руссю,

— необхідне покаяння, позбавлення від гріхів, духовне відродження, без якого неможливо подолати внутрішні розбрати і об'єднати сили у боротьбі з ворогом.

По за сумнівом, своїми виступами Серапіон сприяв духовному очищенню народу, зміцненню в нім відчуття патріотизму. Більш того, проповіді Серапіона Володимирського вселяли в серця людей міцну надію на порятунок і на неминуче звільнення від тяжкого іноземного ярма. Адже, по його ширій вірі, всіх тих, хто повернувся до заповідей Христових, Господь пробачить і знов наділить Своєю Благодаттю. І не даремно в народі аж до XIX століття Серапіону Володимирському поклонялися як одному із заступників у важкі життєві часи ●

Православний календар

13 березня

Преподобного Василя сповідника (750). Преподобного Касіяна Римлянина (435). Священномученика Арсенія, митрополита Ростовського (1772). Священномученика Нестора (250).

14 березня

Преподобномучениці Євдокії (160—170). У народному побуті 14 березня відзначали Явдохи. За стародавньою традицією, це не тільки перший день весни, а й нового року, адже у наших предків він починався навесні. Вважалося, що свята Євдокія зберігає ключі від весняних вод, таких потрібних для майбутнього врожаю. На Явдохи повертаються з вирію ластівки.

* Явдохи красна — вся весна ясна, на огірки врожай.

* На Явдоху погоже — все літо пригоже. Явдохи з дощем — літо буде мокрим. На Явдоху холодно — худобу годувати зайвих два тижні.

Преподобного Мартирія Зеленецького (1603).

15 березня

Поминальна субота. Священномученика Феодота, єпископа Киринейського (326). Святителя Арсенія,

єпископа Тверського (1409). Ікони Божої Матері "Державна" (1917). Іконі Богородиці "Державна" моляться про правду, душевну радість, неліцемерну любов одне до одного, про мир у країні і збереження Батьківщини.

***

Причина спомину померлих у ці суботи полягає у самому подвигу посту, який, за вченням апостола Павла, втратить своє значення, якщо не супроводжуватиметься любов'ю як до живих, так і до тих, хто пішов в інший світ. Саме тому Свята Церква і поминає померлих у суботи 2-ї, 3-ї й 4-ї седмиць Великого посту, якщо ці дні не збігаються зі святами. До того ж, оскільки у Святу Чотиридесятницю не здійснюються повні літургії, крім суботи та неділі, то задля того, аби померлі не були позбавлені спасительного предствальства Церкви, встановлено замість щоденних поминань здійснювати тричі вселенські поминання у вказані суботи, тому що інші суботи присвячені особливим святкуванням: перша — великомученику Феодору Тирону, п'ята — для похвали Богородиці, шоста — воскресінню Лазаря.

16 березня

Святителя Григорія Палами, архієпископа Солунського. Мучеників Євтропія, Клеоні-

ка і Василика (308). Волоколамської ікони Божої Матері (1572).

17 березня

Седмиця 3-тя Великого посту. Преподобного Герасима, іже на Йордані (475). Благовірного князя Даниїла Московського (1303).

Благовірного князя В'ячеслава Чеського (938).

***

Святий Даниїл — четвертий, молодший син Александра Невського. Він першим виступив супротив татар і полонив їх союзника — князя Костянтина Рязанського, але вдіяв з ним як з гостем — відпустив з миром. Багато разів завдяки мирним переговорам князя припинялося кровопролиття. Пам'ять цього почали вшановувати після зцілення купецького сина за часів Івана Грозного.

Цьому святому моляться при різних недугах, а також про отримання своєї домівки.

18 березня

Мученика Конона Ісаврійського (I). Благовірного князя Феодора Смоленського і чад його, Давида і Костянтина, Ярославських чудотворців (1463). Ікони Божої Матері "Виховання".

19 березня

42-х мучеників в Аморі (845). Знайдення Чесного Хреста святою царицею Єленою в Єрусалимі (326). Ікон Божої Матері Ченстоховської і "Благодатне Небо".

Іконі "Благодатне Небо" моляться про наставлення на путь, що веде до спасіння і Царства Небесного ●

СПОРТ

Спортивні новини

Теніс.

Олександр Долгополов
переміг першу ракетку світу

В Індіан-Уелсі (США) на турнірі АТР BNP Paribas Open пройшли матчі третього кола. 31-ша ракетка світу український тенісист Олександр Долгополов, посіяний під 28-м номером, сенсаційно обіграв чинного чемпіона турніру, лідера світового рейтингу іспанця Рафаеля Надаля (1) з рахунком, 6:3, 3:6, 7:6 (5). Поєдинок тривав 2 години 19 хвилин. Обидва тенісисти взяли по чотири подачі один одного. Олександр Долгополов 11 разів подав навиліт і тричі помилився на подачі проти двох ейсів і однієї подвійної помилки у іспанця. Це була перша перемога українця у шести зустрічах з Рафаелем Надалем. За вихід до фіналу змагань Олександр зіграє проти 14-ї ракетки світу італійця Фабіо Фоньїні, який за 1 годину 49 хвилин у трьох сетах зламав опір француза Гаеля Монфіса, який займає в рейтингу АТР 25-те місце, з рахунком 6:2, 3:6, 7:5 ●.

Футбол.

У Києві відбувся матч Єдності
українців

На столичному стадіоні "Локомотив" за сприяння Федерації футболу України відбувся футбольний матч Єдності українців. Унікальність цієї зустрічі полягала в тому, що на поле вийшли не футболісти-професіонали, а лікарі. Саме медики з'їхались у цей сонячний день з усіх кутків нашої країни, щоб об'єднатись на зеленому газоні і закликати співвітчизників до єдності та висловити підтримку кримчанам, які зараз переживають складні часи. Перед присутніми з вітальним словом виступили: Голова правління ГО "Всеукраїнське об'єднання "Українська футбольна асоціація медиків" Микола Шпаковский; майстер спорту з бігу, заслужений працівник фізичної культури, заступник голови комітету з питань стадіонів та безпеки проведення змагань Федерації футболу України Борис Воскресенський; дитячий хірург, тренер збірної команди України серед лікарів Ігор Боровик; президент "Українського медичного клубу" Іван Сорока; академік НАМН України, директор Національного наукового центру "Інститут кардіології ім. акад. М. Д. Стражеска" Володимир Коваленко. Незважаючи на товариський статус зустрічі, вона видалась цікавою і напруженою, закінчившись у підсумку бойовою нічиєю — 2:2. Тож ніхто не залишив футбольного поля переможцем — перемогла Україна. Після закінчення матчу заступник голови комітету з питань стадіонів та безпеки проведення змагань ФФУ Борис Воскресенський відзначив краєвих гравців матчу, суддів і його учасників, вручивши їм цінні подарунки, та пообіцяв у майбутньому продовжити співпрацю Федерації футболу України з "Українською футбольною асоціацією медиків" ●

Баскетбол.

"Будівельник" зіграє у
чвертьфіналі Єврокубка

Київський "Будівельник" вийшов у чвертьфінал Єврокубка, обігравши на виїзді у матчі-відповіді французький "Нантерр" — 76:71 (22:12, 17:18, 18:14, 19:27). Вже у першій чверті команда добилася 10-очкової переваги — 22:12. За підсумками двох наступних ігрових відрізків, "Будівельник" зумів додати ще три очки. Найважчою виявилася заключна частина матчу, коли французи взялися відчайдушно рятувати гру. У підсумку киянам вдалося відстояти перемогу у матчі і протистоянні 76:71. Найрезультативнішим у "Будівельника" став ДаХуан Саммерс, який набрав 18 очок. Українець Сергій Гладир за "Нантерр" набрав всього три пункти. В 1/4 фіналу "будівельники" зіграють з переможцем пари "Летувос Рітас" (Литва, Вільнюс) — "Црвена Звезда" (Сербія, Белград) ●

Українські паралімпійці
серед лідерівВітчизняні спортсмени на зимових Іграх в Сочі завоювали вже
14 медалей різного ґатунку

У доробку Віталія Лук'яненка вже дві медалі найвищого ґатунку

Олександр ПИРЛИК
"Хрещатик"

Протягом перших днів виступів на XI зимових Паралімпійських іграх у Сочі збірна України завойовала 14 нагород. Велика частина з них була здобута у змаганнях з біатлону. Найуспішнішим серед українських біатлоністів став Віталій Лук'яненко, який двічі вигравав золото у гонках для спортсменів з порушенням зору.

Шодня зі столиці Паралімпіади російського Сочі надходять гарні звістки про результати наших спортсменів. Наразі там тривають змагання з біатлону. Вже у перші дні з'ясувалося, що вітчизняні атлети готові боротися за лідируючі місця. Вони змогли вибороти 5 високих нагород, серед яких 1 золота, 1 срібна та 3 бронзові медалі. Перша нагорода, якою Олена Юрковська — Герой України, багаторазова чемпіонка та призерка Паралімпіад, відкрила стартовий змагальний день, була досить непростюю. Цій біатлоністці довелося розпочинати український медальний залік "бронзою". І її естафету згодом перейняли усі жінки (усі виступали у біатлоні на дистанції 6 км): такі жадані бронзові нагороди у Юлії Батенкової та Оксани Шишкової. Надзвичайно вражаючим став дебют Максима Ярового, котрий практично на всій дистанції (7,5 км, біатлон) йшов першим, проте в кінці поступився 8 секундами лідеру, виборовши "срібло". А на завершення дня яскравим акордом став виступ багаторазового чемпіона та призера Паралімпіад Віталія Лук'яненка, котрий завоював першу золоту нагороду в цих Іграх.

Другий змагальний день також приніс до скарбнички нашої збірної золоту медаль. Вона на рахунку досвідченої Людмили Павленко,

котра одна від України змагалась на найдовшій гонці серед "сидячих" — 12 км. Варто зазначити, що нинішня Паралімпіада стала для неї вже третьою, однак нагорода найвищого ґатунку — перша в її житті.

Надважким став для усіх спортсменів без виключення третій день змагань: від високої температури сніг танув просто на очах, траса здавалась майже нездоланною. Втім і тут наші співвітчизники не розгубилися. Юлія Батенкова спромоглася перетнути фінішну пряму другою у найважчій дистанції 15 км. Варто зазначити, що українка практично увесь час була лідером гонки і лише на кінцевому відрізку дещо здала, що й позначилося на її результаті: якихось 3-х секунд не вистачило до першого місця на Іграх. Втім срібна нагорода Юлії Батенкової підняла збірну України з четвертої позиції до третього місця у загальнокомандному заліку.

Справжній медальний зорепад

відбувся четвертого змагального дня. Вже з самого ранку першу медаль команді принесла Людмила Павленко на середній дистанції в біатлоні; до свого доробку, окрім золота Паралімпіади-2014, яке вона здобула за два дні до цього, спортсменка додала ще й бронзу. Далі медальну естафету команди продовжила Олександра Кононова, якій нарешті вдалося перемогти себе і вибороти срібну медаль. Втім у біатлоністи були усі шанси на лідерську позицію, лише один невлучний постріл завадив їй стати першою. Срібло — це її перша медаль у Сочі, однак у спортсменки ще є можливість здобути медалі в інших дисциплінах.

Справжній неймовірний шквал переживань, емоцій та почуттів вирував, коли наші спортсмени з вадами зору змагались за найвищі нагороди Паралімпіади на середній дистанції в біатлоні. Кожне коло, кожен постріл у цих перегонах був на вагу золота, і воно все ж

такі дісталося саме представнику України. Віталій Лук'яненко, схоже, знайшов свій ритм і здобув для себе друге золото. Далі бронзою потішила вітчизняних вболівальників Оксана Шишкова. Втім поруч з приємними емоціями були й прикрі несподіванки: через падіння зійшов з траси Анатолій Ковалевський, котрий лідирував впродовж гонки та вдало провів стрільбу — без жодного промаху. Хочеться відмітити і Ольгу Прилуцьку, яка вийшла на гонку з пошкодженим коліном, хоча лікарі й застерігали її від цього.

Таким чином, завоювавши 3 золоті, 4 срібні та 7 бронзових медалей, наша національна команда розташувалася у загальному заліку змагань на третьому місці. Випереджають українців лише Німеччина, у її спортсменів всі п'ять завойовані нагороди є золотими, а також Росія. В активі останньої — 47 медалей (16, 18, 13). Паралімпіада в Сочі триватиме до 16 березня ●

Всі нагороди збірній України принесли представники лижного спорту

Футбольний чемпіонат ВІДНОВЛЮЄТЬСЯ

В суботу українські команди зіграють 21-й тур

Олександр ПИРЛИК
"Хрещатик"

У суботу, 15 березня, в Україні із запізненням на два тижні нарешті відновляться змагання у Прем'єр-лізі. Тепер за два місяці, які залишилися до 18 травня (дата, коли ФІФА вимагає завершити національні чемпіонати), необхідно зіграти 12 турів, плюс чвертьфінал і фінал Кубка України.

У четвер на нараді в Будинку футболу за участю представників ФФУ, МВС, СБУ, Міністерства молоді та спорту, Прем'єр-ліги і клубів елітного дивізіону вирішили відновити національну першість 15 березня. Але остаточний вердикт про розклад матчів так і не винесли. Увечері того ж дня клуби отримали два варіанти календаря, кожен з яких передбачав відновлення чемпіонату з 19-го туру, тобто з моменту, на якому турнір був перерваний через зимову паузу. Відмінність була лише в тому, на які дати призначити резервні дні посеред тижня — в березні і квітні або двічі зіграти у другому весняному місяці.

Наразі ківське "Динамо" займає третю позицію у чемпіонаті України

Коли клуби вже сформували свою думку (ліга просила поінформувати її не пізніше 15.00 у п'ятницю), несподівано з'явився третій варіант, ініційований "Зорею", який на згаданій нараді навіть не обговорювався. Відповідно до нього пропонувалося відновити чемпіонат з 21-го туру, а 19-й і 20-й провести відповідно 16 і 23 квітня. До варіанту "Зорі" приєдналося ще сім клубів.

Отримавши більшість, виконком ФФУ, природно, затвердив рішення. Так що тепер матч між "Динамо" і "Шахтарем", якого всі так чекали ще 2 березня і який тоді по відомим об'єктивним причинам не відбувся, перенесений на 16 квітня.

Стартує ж команда Олега Блохіна грою проти сімферопольської "Таврії". Зазначимо, що ця зустріч мала відбуватися у столиці Криму, однак через не-

стабільну ситуацію на півострові команди домовилися зустрітися у Києві.

Разом з тим, кияни заповнили довгі канікули досить цікавим спарингом з ужгородською "Говерлою". Команди зіграли чотири тайми по 35 хвилин кожний. Перемогу здобули біло-сині з рахунком 3:1. За столичну команду забивали Джермейн Ленс (1 хв.), Дьємерсі Мбокани (46 хв.) та Браун Ідейс (109 хв.). Головний тренер "Динамо" Олег Блохін після перемоги прокоментував гру своїх підопічних: "Хороша товариська гра. Спасибі "Говерлі", що приїхала і зіграла з нами цей матч. Цей поєдинок важливий для нас, оскільки без ігрової практики важко, а останню гру ми провели ще 27 лютого. Так, ми весь цей час тренувалися, але нам потрібен був цей спаринг, щоб перевірити свою ігрову готовність. Що стосується самого матчу, то, думаю, ми зіграли нормально. Звичайно, з якимись застереженнями, адже в товариському поєдинку не можна вимагати від футболістів чогось надприродного. Щодо відновлення чемпіонату, то я давно вже говорив, що його необхідно відновити. Моя команда цілком готова спокійно грати і три матчі на тиждень" ●

Спортивні новини

Легка атлетика.

Андрій Проценко — призер чемпіонату світу

Стрибун у висоту Андрій Проценко приніс Україні бронзову нагороду чемпіонату світу в приміщенні. У польському Сопоті наш спортсмен з першої спроби подолав медальні 2,36 м, які до того ж стали його особистим рекордом. Попереднє досягнення українця було 2,33 м. Медаль Андрія стала третьою у доробку наших легкоатлетів на планетарній першості. Нагадаємо, що "срібло" виборола Ольга Саладуха у потрійному стрибку, а "бронзу" — Аліна Фьодорова у багатоборстві ●

Бокс.

"Українські отамани" перемогли "Команду Німеччини"

У Франкфурті (Німеччина) відбувся заключний матч групового етапу четвертого сезону Всесвітньої серії боксу (WSB), в якому "Українські отамани" не залишили шансів своїм суперникам з "Команди Німеччини", розгромивши їх з рахунком 5:0. Відзначимо, що Микола Буценко здобув перемогу нокаутом у другому раунді. Таким чином, "Українські отамани" піднялися на першу сходинку у групі "А", маючи в активі 25 очок, здобувши 8 перемог і зазнавши 2 поразки, перед поєдинками плей-офф WSB. Проте відзначимо, що доля першого місця в групі вирішиться після матчевої зустрічі 12 березня між командою "Італійський грім", що має в запасі один матч — з "Алжирськими пестульними яструбами". На даний момент італійська команда є єдиним переслідувачем "Отаманів", займаючи другу позицію — 23 очки (8 перемог / 1 поразка) ●

Єдиноборства.

В місті відбулися змагання "Білих поясів" з кіокушинкай карате

У приміщенні спеціалізованої школи № 31 (вул. Березнева, 5) Дніпровського району столиці, за підтримки Дніпровської районної в місті Києві державної адміністрації, відбувся турнір "Білих поясів" з кіокушинкай карате у розділі "куміте" серед дітей 6-11 років. Організатором змагань виступив голова спортивного клубу "Доджо" сенсей Олег Добо (4 дан). У змаганнях взяли участь 120 спортсменів із 6-ти клубів міста Києва та Київщини. Переможцями стали спортсмени Дніпровського району: Ганна Ленгрен, Соня Герасименко, Данило Кухар, Назар Штанько, Маріанна Цуканова та Христина Штирхун. Вихованці показали високий технічний рівень та нездоланну волю до перемоги ●

Хокей.

"Сокіл" — чемпіон України U-13

В столиці визначився чемпіон, а також призери чемпіонату України серед юнаків 2001-2002 р. н. Четвірка кращих нинішнього сезону однозначно збіглася з четвіркою кращих сезону попереднього. Не зовсім вдало фінальний турнір провела команда з Вінниці, яка вважалася реальним претендентом на нагороду. У півфіналі "Піраньї" поступилися "Соколу" — 1:4, а в матчі за бронзові нагороди, як і рік тому, програли СДЮСШОР — 2:6. Львів'яни у півфіналі перемогли харківських юнаків з рахунком 6:1. У фіналі ж зустрілися минулорічні фіналісти "Сокіл" і "Галицькі Леви". Якби команді Михайла Чіканцева вдалося перемогти, то п'ятірка кращих команд першості повністю повторила б минулорічний результат. Однак очевидно, що кияни зробили правильні висновки з тієї поразки і цього разу не віддали чемпіонський титул. Дубль В'ячеслава Бойченка і шайба Дениса Воропаєва принесли підопічним Миколи Майка перемогу — 3:1, а з нею і золоті нагороди чемпіонату. У львів'ян єдиною шайбою відзначився Валентин Микитюк ●

Спортивний подарунок для дітей-сиріт

Київське відділення НОК та НСК "Олімпійський" організували спільну екскурсію

Олександр ПИРЛИК
"Хрещатик"

Напередодні Міжнародного жіночого свята Київське міське відділення НОК України та Державний Концерт "Спортивні арени України" організували тур для дітей сиріт зі спеціалізованої школи-інтернату № 14 міста Києва. В цей день відбулась знакова подія для міста та всіх шанувальників спорту. Голова Київського міського відділення Національного олімпійського комітету України Павло Костенко та генеральний директор Державного концерну "Спортивні арени України" Сергій Симак підписали Меморандум про співпрацю.

Для дітей-сиріт зі спеціалізованої школи-інтернату №14 міста Києва провели ознайомлювальний тур НСК "Олімпійський"

екскурсію, присвячену видатним жінкам українського спорту, під час якої юні гості відвідали музей 90-річної історії стадіону, роздягальні гравців та побували у чаші НСК "Олімпійський".

У цей день відбулась знакова подія для міста та всіх шанувальників спорту. Голова Київського міського відділення Національного олімпійського комітету України Павло Костенко та генеральний директор Державного концерну "Спортивні арени України" Сергій Симак підписали Меморандум про співпрацю.

Голова КМВ НОК України Павло Костенко зазначив: "Ми підтверджуємо, що заняття спортом є одним з прав людини, і кожен повинен мати таку можливість у відповідності зі

своїми потребами. Ми підписуємо цей меморандум з метою подальшого розвитку співпраці в галузі спорту, його становлення на шлях гармонійного розвитку людини, щоб сприяти створенню мирного суспільства, що піклується про збереження людської гідності".

Генеральний директор Державного концерну "Спортивні арени України" Сергій Симак зазначив: "Цей захід став першим кроком до налагодження ефективної системи співпраці "Спортивних арен України" та Київського міського відділення НОК України. "Хотілося б зауважити, що двері кожної з наших арен завжди відкриті для відвідувачів. Ми будемо раді бачити усіх охочих у нас на матчах, виставках, концертах" ●

Всім відомо, як приємно отримувати подарунки, особливо коли вони корисні й певна. Ось і для вихованців спеціалізованої школи-інтернату № 14 міста Києва стало приємною несподіванкою, коли їх запросили на головний стадіон країни НСК "Олімпійський". У рамках цього туру була організована тематична екскурсія у компанії почесних гостей та заслужених майстрів спорту. Дітей зустрічали відомі спортсмени: бронзова призерка Олімпійських ігор в Афінах Олена Цигиця, срібна призерка Олімпійських ігор в Сеулі та Олімпійських ігор в Атланті Світлана Мазій, бронзовий призер Олімпійських ігор в Сеулі Олександр Марченко. Діти мали змогу поспілкуватися з олімпійцями, потриматися за олімпійські медалі та сфотографуватися на згадку. Окрім цього, для школярів та спортсменів провели тематичну

КУЛЬТУРА

Під знаком Риби

У столиці показують авторську колекцію фантазійних витворів

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

У Державному музеї іграшок дорослим і малюкам представляють чудернацьких мешканців підводного світу, створених уявою художниці Міли Фонрай. Експозиція дивує різноманітністю технік, матеріалів і образів. Авторська колекція включає понад 200 експонатів і претендує на занесення до національної "Книги рекордів України".

З Людмилою Новицькою, яка працює під творчим псевдонімом Міла Фонрай, музей дружить вже пару років. Розпочалося все з новорічних виставок, де, окрім старовинних іграшок, показували й авторські роботи, зокрема Людмили Новицької. "Доля звела нас з чудовим автором — розповідає директор Музею іграшок Людмила Гладун. — Міла Фонрай — як печера чи лабіринт. Вона дуже багатогранна, за її

витворами, зробленими швидко й просто, лежить величезна глибина і синтез технік".

У невеличкому залі вмістилося зо дві сотні фантазійних риб — картини, листівки, аплікації, об'ємні фігури. Першокласники, які першими оцінили виставку, зачудовано озиралися — навіть важко було їх спрямувати до постійної експозиції. "Саме зараз, у непростий для України час, потрібно сіяти добре та вічне, — впевнена Міла Фонрай. — Я створюю роботи під егідою простоти і доступності. Хотіла б, щоб у відвідувачів виникла мотивація до творчості, адже навіть зі звичайного паперу можна зробити виставковий експонат. Важливе саме бажання".

Першу рибку авторка виготовила років 15 тому і зовсім не намагається відтворити біологічні прототипи. "Пірнаючи в море, я була в захваті від риб, чия поведінка нагадувала певних людей, — пригадує Міла Фонрай. — Так почала порівнювати людей і риб, створюючи різні образи. Буває, кидається в очі шматок тканини і одразу виникає образ, або ж навпаки — помічаю цікаву люди-

ну — і в хід йде все, що під рукою". Тому серед фантазійних риб кожен знайде для себе щось цікаве, те, що йому найближче. Розпочавши з аплікацій та авторської техніки з текстилю, що створює враження мозаїки, Міла з азартом працює з різними матеріалами — полістерол, мушля, навіть риб'ячі кістки, жолуді, кукурудза і пір'я. Без ескізів, адже остаточний варіант диктує сам матеріал. В планах Міли Фонрай — відкрити власний музей-мастерню, де, окрім риб, оселилися б й інші її витвори, зокрема квіти, птахи та люди.

"Під знаком Риби", колекція Міли Фонрай

Коли: до 28 березня, розклад роботи: вт.—пт. з 10.00 до 18.00, сб. з 10.00 до 17.00, нд., пн.—вихідні

Де: Державний музей іграшок, Кловський узвіз, 8, тел.: (044) 253-54-00

Вартість квитка: 10 грн для дорослих, 5 грн для дітей, сімейні екскурсії (до 10 осіб) — 50 грн, шкільні екскурсії (до 15 осіб) — 25 грн ●

У залі музею вмістилося майже дві сотні фантазійних риб Міли Фонрай, виконаних у різних техніках

Таємниці чорної діри

Киян запрошують у космічну мандрівку

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

Сферична стрічка "Чорні діри: зворотній бік Всесвіту" вперше вийшла в українській прокат у столичному планетарії. Цей фільм став одним з найуспішніших і найпопулярніших шоу в світі за всю історію повнокупольного кіно. Завдяки спецефектам та комп'ютерній графіці "Чорні діри" вважаються однією з кращих візуалізацій незвичайних космічних явищ.

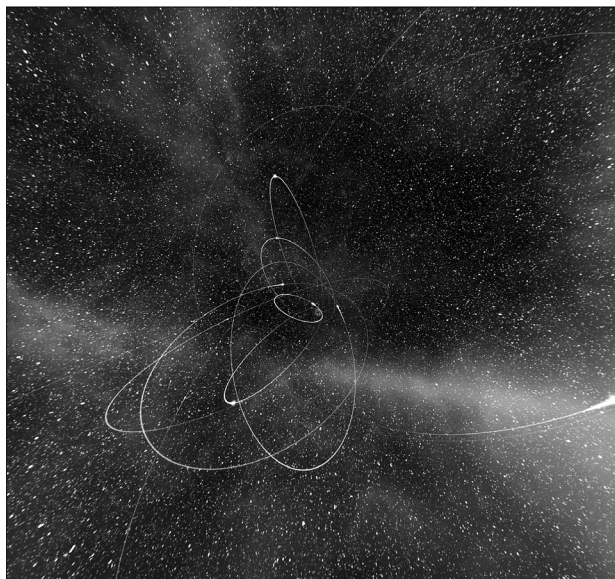
Стрічка американської анімаційної студії Spitz Inc створена за підтримки Національного Наукового Фонду США і НАСА. Це свого роду віртуальна подорож за зоряну завісу космосу у форматі 3D. Сферичне шоу "Чорні діри: зворотна сторона Всесвіту" відкриває таємниці зародження космосу. Відвідувачі мають унікальну можливість простежити основні етапи народження та згасання зірок, стати свідками неймовірних зіткнень Галактик, опинитися в центрі Чумацького Шляху — за допомогою телескопічних спостережень і комп'ютерного моделювання.

Чорні діри є складним предметом для вивчення науковців: їх гравітаційне тяжіння настільки велике, що "вирватися" звідти не можуть навіть об'єкти, які рухаються зі швидкістю світла, а звичні закони простору і часу там просто не працюють. Вважається, що чорні діри виникають при вибуху величезних зірок. У центрі майже кожної галактики, включаючи наш Чумацький Шлях, вчені відкривають колосальні чорні діри, причому деякі з них в мільйони разів масивніші за наше Сонце. Існує припущення, що всередині

деяких чорних дір є кротова нора, що веде в інший Всесвіт. Проте ця версія може захоплювати лише фантастів, адже перевірити її неможливо: будь-який об'єкт, що потрапляє у чорну діру, розпадається на найменші частинки.

"Фільм знятий дуже красиво, з наукової точки зору майже правильний, іноді занадто емоційний, — вважає доктор фізико-математичних наук Сергій Парновський. — В кінці за багато уваги приділено крото-

вим норам — вони наче морквина, що висить перед людьми, які прагнуть романтики. Звісно, людство ніколи не завоює галактику, навіть дістатися до найближчих зірок — складне завдання. Для науковців чорні діри цікаві як унікальні явища, це єдині місця у Всесвіті, де, з точки зору фізики, бувають дійсно сильні гравітаційні поля. Ми не знаємо, що там всередині, тож досліджуємо це явище лише за допомогою об'єктів, які перебувають зовні. Чорна діра є джерелом натхнення для фантастів, описував її в одній з розповідей і Станіслав Лем. Проте помилювся — він відправив у чорну діру корабель зі скарбами, щоб пізніше його змогли витягнути". Побачити ж сучасні наукові уявлення про чорні діри можна в сферичному кінотеатрі ATMASFERA 360 (вул. Вел. Васильківська, 57) ●

У фільмі простежуються основні етапи народження й згасання зірок, показані незвичайні космічні явища

Шевченко очима дітей

Роботи молодих митців присвячені життю і творчості Кобзаря

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

Днями у Музеї історії міста Києва відкрилася виставка дитячих художніх робіт "Шевченко. Молодий погляд". До експозиції увійшло понад 150 творів юних художників столиці та інших регіонів України, які відтворюють неповторні шевченкові образи і присвячені 200-річчю від дня народження Великого Тараса.

Сотні школярів взяли торік участь у шевченківських арт-пленерах. Зокрема до культурно-мистецької акції в парку Шевченка, яку у травні минулого року провели Київська міська державна адміністрація, Департамент культури та Благодійний фонд "Велика родина", долучилося 360 учнів зі шкіл естетичного виховання та дитячих художніх студій. "Ми збирали кращі роботи переможців конкурсів, присвячених Тарасу Шевченку, в усіх регіонах України, — зазначила голова наглядової ради фонду "Велика родина" Віра Ульянченко. — Одержали 380 робіт, кожна з яких є дивовижною. Ті твори, які не помістилися у приміщенні музею, можна побачити на мультимедійних екранах".

Вernісаж демонструє різнобарв'я жанрів, сюжетів і технік. Діти різного віку і рівня майстерності на свій манер осмислювали шевченкові образи. На картинах оживають сторінки біографії Шевченка: його навчання, період заслання, численні портрети, а також образи

Школярі різного віку і рівня майстерності з усієї України осмислювали у творах образи, створені Шевченком

з поезій "Заповіт", "Лілея", "Катерина", "Гайдамаки" та інших. Є й зображення пам'ятників і Київського університету імені Тараса Шевченка. 10-річна Марія Ліщинська з Київської дитячої академії мистецтв звернулася до найближчої їй теми — дитинства Тараса. "Впевнена, що він любив природу, тож намалювала над маленьким Тарасом птахів", — розповіла вона "Хрещатику". В роботі 14-річної Наталі Невінчаної об'єдналися символи з біографії Кобзаря. "Я зобразила "Кобзар", шапку, яка відома з його портрету, пензлі, які вказують на мистецьку діяльність, — поділилася автор. — Багато часу він провів у засланні, звідси — кайдани. Оскільки

Шевченко є народним поетом, вирішила додати частинку народного мистецтва, зробивши рамку з елементами петриківського розпису". А у роботі "Шевченко forever" харків'янин Василь Белов помістив поруч з українським генієм героїв наших часів.

Виставка дитячих художніх робіт "Шевченко. Молодий погляд"

Коли: до 21 березня, графік роботи: пн. з 10.00 до 16.00, вт.-чт. з 10.00 до 18.00, пт.-нд. з 10.00 до 20.00

Де: Музей історії міста Києва, вул. Б. Хмельницького, 7, тел. (044) 520-28-26

Вхід вільний ●

Вітчизняній моді — бути

Ukrainian Fashion Week пройде в Києві за графіком

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

Попри складну ситуацію в країні, покази Українського тижня моди, як і заплановано, пройдуть у "Мистецькому Арсеналі" з 14 по 20 березня. Поціновувачів очікує 38 показів від 46-ти дизайнерів, а також кілька спеціальних проєктів. Серед них — експозиція "Ukraine inspired", яка представить речі українських дизайнерів та аматорів, навіяних актуальними історичними подіями.

Дизайнери не стояли осторонь подій в Україні — приходили на Майдан, чергували, записувалися у волонтери. Проте не забували і про основне заняття, готуючи нові колекції. "Вже 17 років ми є невід'ємною складовою не тільки побудови модного бізнесу в країні, а й позитивного іміджу України, — стверджує голова оргкомітету Україн-

На 34-му Українському тижні моди покажуть колекції сезону осінь—зима 2014/2015 46-ти дизайнерів

ського тижня моди Ірина Данилевська. — Тому як професіонали і патріоти ми робимо все, щоб у визначений міжнародним графіком термін відбулися покази українських дизайнерів. Зараз ми зобов'язані про-

дemonструвати ці колекції, створені у складних політичних і економічних умовах нашими талановитими співвітчизниками, країні і світу".

34-й Ukrainian Fashion Week представить колекції сезону осінь-зима 2014/2015 46-ти дизайнерів. Серед них — Лілія Пустовіт, Вікторія Гресь, Віктор Анісімов, Олексій Залевський, Олена Буреніна, Андре Тан і Лілія Літковська. Творчий тандем Каменська-Кононова презентує колекцію під оновленим брендом Lake. Крім того, в приміщенні "Мистецького Арсеналу" відвідувачам продемонструватимуть й чотири спеціальні експозиції. Це проєкт ARMS дизайнера Каті Березницької, в якому дизайнер досліджує історію взаємовідносин людини і зброї, колекція аксесуарів художниці Алли Жмайло RECASTING made in Ukraine, створених з гуми, старих покрішок, камер, ялинкових гірлянд, дроту і старовинних українських хусток, арт-об'єкти бренду BOB BASSET. А до експозиції "Ukraine inspired" збирають витвори вітчизняних дизайнерів та аматорів, що створювалися під враженнями від того, що відбувається

зараз в країні. Традиційно пройдуть і професійні заходи для фахівців, які працюють у фешн-індустрії. Це круглий стіл "Дизайнери та бари: стандарти партнерства" та семінар "Креативні рішення том-менеджменту дизайнерського бренду від Стефана Сігела (Not Just a Label, Великобританія).

За словами Ірини Данилевської, через складну ситуацію в країні на тиждень моди не змогли приїхати дизайнери з Грузії та Великобританії, а також багато представників закордонних засобів масової інформації, в тому числі і журналісти з Росії. А постійна учасниця показів дизайнер Анна Бублік не встигла підготувати колекцію, бо її цех знаходиться в центрі міста, на вулиці Лютеранській.

34-й Ukrainian Fashion Week

Коли: 14—20 березня

Де: Музейний комплекс "Мистецький Арсенал", вул. Лаврська, 10—12

Вхід за запрошеннями, пряма трансляція показів на сайті www.fashionstream.kommersant.ua

Вогонь любові — Майдану

В Києві показують мистецькі роботи, присвячені подіям в Україні

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

Встоличній галереї M17 відкрили виставку "Вогонь любові. Присвята Майдану". В експозиції понад 150 робіт — це фотографії, інсталяції, картини, плакати та скульптури. Підготували виставку у рекордно короткий термін, всього за дев'ять днів. Вона дає мистецьке бачення трагічних подій цієї зими, безпосередніми учасниками яких були і багато художників.

Емоційні витвори — про страждання, біль і горе, а також про людську гідність, вдячність, шляхетність і любов. На думку кураторів проєкту Єлизавети Бельської та Олеси Авраменко, саме ці роботи зможуть лягти в основу образу нової України, створюючи символи для сприйняття нас світом. Крім нових "гарячих" творів в експозиції є й філософські — написані раніше, але які вже передбачали драматичні події.

Митці не лишилися осторонь. Деякі художники писали прямо на барикадах, інші — під час затишшя у майстернях, виплескуючи свої почуття на полотно. Петро Бевза присвятив картину пам'яті Сергія Нігояна. Група полотен Володимира Вовкуна, який провів багато часу на барикадах, закарбувала події на Грушевського та Інститутській. Серед робіт Миколи Журавля вражає символічна картина, на якій озброєний беркутівець стоїть поруч із роздягненим і принижуваним козаком.

Представлені в експозиції й пророчі роботи Матвія Вайсберга з серії "Стіна", написані ще у 2010 році, лаконічна картина Олександра Ройтбурда "Той, хто піднімає прапор", іронічні полотна Ігоря Гусева (Одеса) про "йолку" і Віктора Покиданця (Миколаїв) із зображенням славнозвісного "Золотого батона", надгризеного пашоком. Відвідувачі побачать також роботи трьох патріотично налаштованих митців "Союзу вольних художників" — Олеси Мана, Івана Семесюка та Андрія Ермоленка, які розгорнули на Майдані "Мистецький Барбакан", проводячи виставки, літературні читання і мистецькі зустрічі. "Місце художника — на барикадах, — запевнив Андрій Ермоленко. — Тож ми відклали пензлі і вийшли на захист Вітчизни. Хоча розпочиналося все як мистецька революція проти вихолощеного жлобства". Окремою частиною експозиції стала добірка плакатів, створених колегами дизайнера Антона Стогова, якого ув'язнили ще на початку акції просто

Емоції від пережитого художники виплеснули у своїх роботах, створюючи нові образи і символи України

на вулиці, коли він йшов увечері з роботи. Друзі своїми акціями і підтримкою добилися звільнення ні в чому не винного товариша.

В центрі одні із зал височіє трон на доріжці з чорного ґрунту від групи "Йод" — митці намагалися показати, що не можна тримати владу, не забруднившись, і що кожен трон стоїть на землі. А в іншій залі цікаве осмислення фанерних щитів майданівців від Тетяни Гершуні — на них художниця наче кулями нанесла ноти з "Реквієму" Моцарта, віддаючи шану тим, кого розстрілювали "як по нотах". Яскравих робіт багато — до кожної варто підходити окремо, їх роздивлятися, осмислювати. Сповнені справжніми емоціями, вони не можуть залишити байдужими.

Що ж думають про українську ситуацію за кордоном, показують на вуличній виставці Міжнародної плакатної акції на підтримку України "THE VOICE OF PEACE". Плакати розвісили на стінах навколо ЦУМу. Україну підтримали дизайнери-графіки з 45-ти країн — від Австралії, Китаю, Японії та Індії — аж до Америки.

"Вогонь любові. Присвята Майдану"

Коли: до 17 березня з 10.00 до 20.00

Де: Центр сучасного мистецтва M17, вул. Антоновича (Горького), 104.

Вхід вільний

Шевченкіана, збережена Юрієм Меженком

В Музеї книги демонструють унікальні "Кобзарі"

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

Майже все життя видатний літературознавець та бібліограф Юрій Меженко присвятив колекціонуванню пам'яток, присвячених Великому Кобзареві — рукописів, книг, бібліографічних видань, спогадів і зразків образотворчого мистецтва. Завдяки йому збереглися як прижиттєві видання творів Тараса Шевченка, так і рідкісні екземпляри, які з'явилися вже після його смерті. Частина колекції, що зберігається в Інституті літератури, презентували в Музеї книги і друкарства до 200-річчя Тараса Шевченка.

На виставці представлено майже 250 експонатів книжкової та образотворчої Шевченкіани. Вона дає змогу частково відтворити історію видань творів Тараса Шевченка — зокрема, "Кобзаря", примірник якого був і є у кожній українській сім'ї.

В центрі експозиції — прижиттєві видання творів Шевченка: "Гайдамаки" (1841 р.), "Чигиринський Кобзар і Гайдамаки" (1844 р.), "Нові вірші Пушкіна й Шевченка" (1859 р.) "Кобзар" (1860 р.), а також перші випуски українського часопису "Основа" (1981 р.). У вітринах можна побачити різноманітні видання "Кобзаря" — від першого петербурзького 1867 року до 1969-го — року смерті Юрія Меженка. Серед унікальних експонатів — женецьке видання "Кобзаря" 1881 року, що збереглося у двох примірниках, та єдиний зі ста виданих "Кобзар" 1899 року, надрукований на гектографії студентами Київського університету. Є й книжкі-мініатюри, які легше було перевозити в Україну з-за кордону. А також "Кобзарі" для дітей, заборонені видання та переклади різними мовами світу. Сам Юрій Меженко був упорядником "Кобзаря",

В колекції літературознавця Юрія Меженка — видання творів Тараса Шевченка від 1841 до 1969 років, в тому числі рідкісні екземпляри "Кобзаря"

що вийшов у київському видавництві "Час".

Книжкову Шевченкіану доповнює й образотворча — це ілюстрації до творів Шевченка, елементи мистецького оформлення видань та ескіпси з фондів Музею книги та друкарства України. Їх автори — такі відомі художники, як Іван Іжакевич, Василь Кричевський, Софія Караффа-Корбут, Василь Касян та ін. Прикрашають експозицію рушники 1960-1980-х років, виконані майстрами з Полтавщини, Київщини, Черкащини, які надав Національний музей українського народного декоративного мистецтва.

"Шевченкіана Юрія Меженка і Музею книги"

Коли: до 6 квітня, з 10.00 до 17.00, крім вт.

Де: Музей книги і друкарства, вул. Лаврська 9, корпус 9, на території Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, тел.: (044) 280-79-76

ДОЗВІЛЛЯ

Чоловік придумав краватку, яка здатна міняти колір

Винахідник з Хорватії створив футуристичну краватку, яка ідеально підійде до будь-якої сорочки. Річ у тому, що новий аксесуар здатний міняти колір. Якщо ви не вважаєте себе експертом в питанні вибору краватки або, навпаки, витрачаєте велику кількість часу, щоб підібрати сорочку і аксесуар, що ідеально поєднуються, то вам неодмінно припаде до смаку футуристичний чоловічий гаджет iTie.

Новинка становить шийний аксесуар, що міняє колір і призначений для чоловіків, які втомилася вивчати в магазинах асортимент краваток.

За словами творця iTi, 33-річного графічного дизайнера Томіслава Звонаріка з міста Загреб, Хорватія, його

розробка повністю інтерактивна і може міняти малюнок або колір за допомогою лише одного натиснення кнопки. Це означає, що в найближчому майбутньому представникам сильної статі знадобиться тільки одна краватка-хамелеон, пише directpress.

Крім того, аксесуар оснащений гнучким дисплеєм і може взаємодіяти з iOS-додатками. Розробник повідомив, що незабаром власники футуристичної краватки зможуть викачати спеціальний пристрій, що відображає різні фактури тканини. Звонарік стверджує, що його розробка, оснащена камерами, матиме і практичне застосування: власник гаджета зможе здійснювати телефонні дзвінки, відправляти повідомлення і розмовляти по Skype.

"Під час розробки концепції майбутнього аксесуара я спирався на модні вироби, придатні для використання в

повсякденному житті. Тоді я подумав, що було б добре мати краватку із змінними візерунками і кольорами і при цьому використовувати її як додатковий дисплей для iOS-пристроїв, – говорить 33-річний графічний дизайнер. – Це відмінний вибір для бізнесмена або хлопця, який цікавиться модою, адже вся нижня частина краватки є дисплеєм, який відображає додатки. Я думаю, що незабаром чоловіки зможуть не тільки змінювати колір і малюнок краватки одним натисненням кнопки, але і постійно знаходитися на зв'язку" ●

ГОРОСКОП

на 13 березня

ОВНИ, якщо перебуваєте в екстремальній ситуації, благайте Всевишнього, аби дав смирення та розуму вирішити проблеми з максимальною користю – як для вас, так і для тих, з ким не випадково, а за приписом долі опинилися в одному човні. Ідьте на поступки без хизувань.

ТЕЛЬЦІ, вдома наелектризована атмосфера, де крайності, на кшталт – відмовчуватися чи пред'являти претензії близьким, – є згубними. Постарайтеся знайти правильний баланс між сімейними турботами, професійними справами і партнерськими зобов'язаннями, тоді потрібні слова знайдуться самі.

БЛИЗНЯТА, дбайте про фаховий імідж, робота вам добре знайома, тож має бути виконана якісно, у визначений термін, на високому творчому рівні, попри організаційні труднощі. Не слід сперечатися з безпосереднім начальством, колегами, підлеглими, якщо це не обумовлено необхідністю, – закладається фундамент перспектив кар'єрного росту на рік.

РАКИ, якщо кар'єрний трон рухнув, значить надто захопилися! Ви яскрава публічна персона, яку цінують в далеких краях, активізуйте ділові стосунки з зарубіжжям, але й на домашні справи не чайте, тут слід завершувати давні проблеми.

ЛЕВИ, день складний, в залежності від обставин ви будете і на коні, і під конем. Вади та чесноти особисті вдачі проявляться максимально. Зважте на це при вирішенні серйозних питань.

ДИВИ, події дня мотивовані кармічно, пожинатимете те, що заслужили. Можливо, хтось тестуватиме ваші професійні навички або перевірятиме відповідність посади, внаслідок чого ускладняться стосунки з начальством, колегами по роботі. Плекайте в душі смиренність, робіть все добросовісно, це допоможе вам з честю вийти зі складної ситуації і розплатитися з боргами.

ТЕРЕЗИ, успіх подій здебільшого залежить від вашої участі в ролі посередника, менеджера, активного члена команди, що спровокує проблеми в матеріальній сфері, організаційних питаннях. На чільному місці опиняться розпочаті раніше проекти, вимагаючи невідкладної реорганізації, перестановки кадрів, додаткового фінансування.

СКОРПІОНИ, на кінь поставлено майбутнє кар'єри, родини, близьких. Не втрачайте почуття гумору, але поставтеся до ситуації з максимальною серйозністю, задіявши увесь арсенал доступних засобів та оригінальних прийомів.

СТРІЛЬЦІ, якщо ви шануєте старих друзів, не грішіть, дотримуючись Божих та земних заповідей, маєте чисте сумління – все йтиме чудово. Якщо похвалитися нічим, ждїть неприємних сюрпризів, ваші таємниці можуть виплисти назовні в найбільш критичний момент з негативними наслідками.

КОЗЕРІГИ, уникайте ризикових експериментів без нагальної потреби, невдача призведе до неприємних наслідків у майбутньому. Якщо у вас є непогашені заборгованості, нічого не позичайте, утримайтеся від дорогих покупок. Тримайтеся старих друзів, коханих, заводити любовні романи протипоказано.

ВОДОЛІЯМ, на жаль, доведеться жити за подвійними стандартами, що суперечить еству. Ви будете залежні від чужих думок і витребеньок, де компромісу годі й чекати. Ймовірні розбіжності з партнером, начальством по давніх принципових питаннях, заздрість у творчому колективі.

РИБИ, якщо живеете за давніми прагматичними принципами, маєте сформовані сталі погляди, що свідчить про зрілість особистості – це нормально, фортуна з вами. Однак сьогодні потрапите під вплив жорстких обмежень на роботі ●

Астролог Любов ШЕХМАТОВА

КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМИЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРЕТИ

ПРЕМ'ЄРА 27, 28 БЕРЕЗНЯ

БАЛЕТ-ФЕЄРИЯ

Жорж Бізе

Кармен-сюїта

Початок вистави о 19.00

287-62-57, 287-26-30

вул. Червоноармійська, 53/3, ст. метро «Олімпійська»

КУПУЙ КВАРТИ ОН-ЛАЙН ЗА 59 СЕКУНД НА WWW.OPERETTA.COM.UA

Партнер театру

NIKO

5

PEREPI

MOZAIKA

Вихідний

Хрещатик

CRÉDIT AGRICOLE

КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМИЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРЕТИ

КРЕДИТ АГРИКОЛЬ БАНК ТА НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРЕТА УКРАЇНИ ПРЕДСТАВЛЯЮТЬ

МАДЕМУАЗЕЛЬ НІТУШ

ІСТОРІЯ ОДНОГО ПЕРЕВТІЛЕННЯ

Оперета на 2 дії

Музика Флоримона Ерае

Лібрето Анрі Мейлена, Альбера Мійо

Переклад українською І. Муратова, І. Радомисльського

Регістр постановки, заспіваний для міста України Борис Спиринський

Директор постановки, керівник постановки Ігор Радомисльський

Балетмейстер постановки Валентина Золотарьова

Художник постановки, художник з костюмів Ольга Золотарьова

КУПУЙ КВАРТИ ОН-ЛАЙН ЗА 59 СЕКУНД НА WWW.OPERETTA.COM.UA

287-62-57, 287-26-30

вул. Червоноармійська, 53/3, ст. метро «Олімпійська»

14.30 БЕРЕЗНЯ

ПОЧАТОК ВИСТАВИ О 19.00

Сканворд

шанобливе звертання до старших (порк.)									протипанковий реактивний гранатомет крик у лісі	Х Р Е Щ А Т И К
хлібороб (Стар. Спарта)	угорський народ, танець (2/4)	в Візантійській імперії – правитель Константинопля	користується найбільшим авторитетом	музей в Парижі				італ. живописець 15-16 ст. "Народження Венери"	столиця підземного світу (кит. мф.)	
анг. аристократка сифіська богиня землі				повзуча рослина позитивний полюс (електр.)						
столітник майданчик для виступів артистів				ліся з відсохотом жіноче ім'я						
укр. письменник "Чаливайко", "Хмельницький"		у фригійській мф. – бог природи, коханий Кібели	дренажний канал	частина житлового приміщення						
священна книга	палуба на пасажирських судах з рятувальними шлюпками	суцільний ряд ниток, шнурків, що вільно звисають						ескупал		

Склавла Оксана БАРКІНА

Цей день в історії 13 березня

1609 – на Бермудських островах засновано перше англійське поселення – його заснували англійські колоністи, які направлялись у Віргінію і зазнали аварії. З 1684 року Бермуди були офіційно оголошені коронним володінням Англії.

1633 – польський король Владислав IV затвердив Петра Могила митрополитом Київським і Галицьким.

1794 – заколотом кавалерійської бригади генерала Антона Мадалинського, яка відмовилася підкорятися рішенням про свій розпуск у Польщі, почалося антиросійське повстання. До повстанців приєднались інші частини армії Речі Посполитої, і через кілька днів кавалеристи Мадалинського оволоділи Краковом, який став центром повстання. Через кілька днів його очолив учасник американської революції генерал Тадеуш Костюшко.

1918 – Москва оголошена столицею Радянської Росії. Через наступ німецьких військ напередодні сюди з Петрограда переїхав радянський уряд.

2011 – на японській АЕС "Фукусіма-1", що напередодні постраждала в результаті землетрусу і цунамі, стався вибух. Рівень радіації біля станції перевищив норму в 20 разів.

Відповіді на сканворд на 16-й стор.

Прогноз погоди на 13 березня 2014 року

ранок	день	вечір
Температура +1°C	Температура +10°C	Температура +5°C
Атм. тиск 755 мм рт. ст.	Атм. тиск 752 мм рт. ст.	Атм. тиск 752 мм рт. ст.
Вітер 4 м/с	Вітер 5 м/с	Вітер 3 м/с
Вологість повітря 76 %	Вологість повітря 47 %	Вологість повітря 64 %

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС

ЩОДЕННОГО ВИПУСКУ 61308 (ВТ, СР, ЧТ, ПТ)

ЧЕТВЕРГОВОГО ВИПУСКУ 22094 (З ПРОГРАМОЮ ТБ)

Internet: www.kreschatic.kiev.ua
E-mail: info@kreschatic.kiev.ua

щоденна міська газета

виходить у вівторок, середу, четвер та п'ятницю

Засновник – Київська міська Рада
В. о. головного редактора Максим ФІЛІПОВ

01001, м. Київ-1, вул. Володимирська, 51-б
Телефон для довідок 502-34-37, факс: 235-01-93
Телефони рекламного відділу: 234-21-84, 502-34-60, факс: 235-61-48
Телефон відділу розповсюдження та реалізації: 234-27-35
Internet: www.kreschatic.kiev.ua E-mail: info@kreschatic.kiev.ua

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети. Газета публікує також ті матеріали, в яких думки авторів не збігаються з позицією редакції. При передруку посилання на "Хрещатик" обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Матеріали зі знаком (P) під рубрикою "Конфлікт" друкуються на правах реклами.
Набір, верстка та кольороподіл: комп'ютерний центр газети "Хрещатик".
Віддруковано: "МЕТА-Поліграф", м. Київ, вул. Марко Вовчок, 12/14.